

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚPD

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
Nedožery-Brezany

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie, príloha 5

A. Základné údaje	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.	2
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.	5
I. Údaje o vstupoch	5
II. Údaje o výstupoch.	12
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	12
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	40
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	46
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	49
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia	52
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	53
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	54
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali.	57
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení . . .	57
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	57

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Nedožery-Brezany

2. Sídlo

Obecný úrad, Družstevná 1, 972 12 Nedožery-Brezany

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

JUDr. Martin Mokrý, starosta

Obecný úrad Nedožery-Brezany

Družstevná 1

972 12 Nedožery-Brezany

tel.: 046/ 5485100

e-mail: martin.mokry@zoznam.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing. Marta Slámková

tel.: 0905 968136

e-mail: marta.slamkova@sazp.sk

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NEDOŽERY-BREZANY www.ecocity.szm.sk/nb

2. Územie

Kraj: Trenčiansky

Okres: Prievidza

Obec: Nedožery-Brezany

Katastrálne územie: Nedožery, Brezany

3. Dotknuté obce

- Obec Lazany
- Obec Poluvsie
- Obec Malá Čausa
- Obec Budiš
- Obec Jasenovo
- Obec Dubové
- Obec Pravenec
- Mesto Prievidza

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Krajský stavebný úrad v Trenčíne
- Krajský úrad životného prostredia v Trenčíne
- Krajský pamiatkový úrad v Trenčíne
- Krajský pozemkový úrad v Trenčíne
- Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Banskej Bystrici
- Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza
- Obvodný lesný úrad Prievidza
- Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prievidza

- Obvodný úrad Prievidza, odbor krízového riadenia
- Obvodný banský úrad v Prievidzi
- Obvodný pozemkový úrad Prievidza
- Obvodný úrad životného prostredia Prievidza
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Prievidza

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Nedožeroch-Brezanoch

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Nedožery-Brezany preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Vzhľadom k skutočnosti, že požiadavky na rozvojové zámery nie je možné uspokojiť len intenzifikáciou existujúcej zástavby a kapacity pre výstavbu navrhované v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii sú nedostatočné, je nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Zábery PPF sú navrhované výlučne na pôde 6. skupiny kvality. Podľa druhu pozemku ide zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje na trvalých trávnych porastoch a záhradách. Navrhuje sa využitie nadmerných záhrad rodinných domov v rámci zastavaného územia v lokalitách č. 6, 7, 9 a sčasti aj v lokalite č. 8, ako aj prieluk na Brezianskej ul. Plochy č. 1, 11, 12 sú situované na pozemkoch, ktoré sú v katastri nehnuteľností vedené ako zastavané plochy, resp. nepoľnohospodárska pôda, t.j. nedôjde tu k záberom PPF.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené väčšie kompaktné plochy, nadväzujúce na existujúce zastavané územie (plochy č. 4, 5, 10, 13, 14, sčasti aj plocha č. 8). Ostatné rozvojové plochy sú situované v existujúcom zastavanom území obce.

V zmysle ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja sa na poľnohospodárskej pôde mimo zastavaného územia navrhuje výstavba obchvatu - preložky cesty I. triedy č. I/64 (vyňaté v rámci ÚPN VÚC). Na vyňatie sa navrhuje poľnohospodárska pôda pod navrhovanou preložkou Rysného potoka s hrádzou (šírka koridoru 10,0 m, dĺžka 335 m).

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných obytných súboroch IBV bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať cca 200 m².

Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vytýpované boli aj výhľadové plochy – ako rezerva pre rozšírenie obytného územia. Tieto plochy nebudú do konca návrhového obdobia zastavované a dovedty budú ponechané ako súčasť PPF. Nie sú preto zaradené do nasledujúcej bilancie.

Zábery PPF sú diferencované vo variantoch A a B, pričom celková plocha navrhovaných záberov je vo variante B vyššia o 2,79 ha.

Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zábery lesného pôdneho fondu sa nepredpokladajú.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím
poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely – variant A

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		
				spolu v ha	Z toho	
					Skupina BPEJ	výmera ha
2	k.ú. Brezany	bývanie	0,37	0,37	0257002/6.	0,37
3	k.ú. Brezany	bývanie	2,36	2,36	0257002/6.	2,36
4	k.ú. Brezany	bývanie	4,21	4,21	0257002/6.	4,21
5	k.ú. Brezany	bývanie	2,91	2,91	0257002/6.	2,91
6	k.ú. Brezany	cintorín	0,33	0,33	0272202/6.	0,33
7	k.ú. Brezany	bývanie	1,15	1,15	0272202/6.	1,15
8 +cesta	k.ú. Brezany	bývanie	1,37	1,37	0272202/6.	1,37
			0,04	0,04	0272202/6.	0,04
9 +cesta	k.ú. Brezany	bývanie	1,56	1,56	0214065/6.	1,56
			0,01	0,01	0214065/6.	0,01
10	k.ú. Nedožery	bývanie	0,44	0,44	0214065/6.	0,44
prieluky	k.ú. Brezany	bývanie	0,24	0,24	0257002/6.	0,24
preložka toku	k.ú. Nedožery	vodný tok	0,34	0,34	0214062/6.	0,34

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely – variant B

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera	Predpok. výmera poľn. pôdy		
			lokality	spolu	Z toho	
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha
2	k.ú. Brezany	bývanie	0,37	0,37	0257002/6.	0,37
3	k.ú. Brezany	bývanie	2,36	2,36	0257002/6.	2,36
4	k.ú. Brezany	bývanie	4,21	4,21	0257002/6.	4,21
5	k.ú. Brezany	bývanie	2,91	2,91	0257002/6.	2,91
6	k.ú. Brezany	cintorín	0,33	0,33	0272202/6.	0,33
7	k.ú. Brezany	bývanie	1,15	1,15	0272202/6.	1,15
8 +cesta	k.ú. Brezany	bývanie	1,37	1,37	0272202/6.	1,37
			0,04	0,04	0272202/6.	0,04
9 +cesta	k.ú. Brezany	bývanie	1,56	1,56	0214065/6.	1,56
			0,01	0,01	0214065/6.	0,01
10	k.ú. Nedožery	bývanie	0,44	0,44	0214065/6.	0,44
13	k.ú. Nedožery	bývanie	1,75	1,75	0214062/6.	1,75
14	k.ú. Nedožery	bývanie	1,33	1,33	0214062/6.	1,04
prieluky	k.ú. Brezany	bývanie	0,24	0,24	0257002/6.	0,24
preložka toku	k.ú. Nedožery	vodný tok	0,34	0,34	0214062/6.	0,34

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

Obec Nedožery-Brezany má vybudovaný celoobecný verejný vodovod, napojený na skupinový vodovod. Je zásobovaný pitnou vodou z vodného zdroja Polerieka. Vodojem s objemom 2x100 m³ je situovaný nad obcou, v lokalite Dolné záhumnie.

Zásobovanie nových rozvojových lokalít pitnou vodou v obci Nedožery-Brezany sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Tým sa zabezpečí požadovaná kvalita vody a diverzifikácia prírodných vetiev. Ďalej sa navrhuje dobudovanie niektorých vetiev v existujúcich uliciach, čím sa zabezpečí optimálne zokruhovanie rozvodov.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol pre varianty A a B vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 128 919 m³ na 148 063 m³ (var. A), resp. na 151 183 m³ (var. B) v roku 2025 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody – variant A	Návrh. potreba vody – variant B
Ročná potreba vody (m ³ /r)	128 919	148 063	151 183
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	4,088	4,695	4,794
Max. denná potreba vody Q _d (l/s)	6,544	7,516	7,674
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	11,779	13,528	13,813

3. Suroviny

Ložiská nerudných nerastných surovín sa nachádzajú v širšom okolí, v Hornonitrianskej kotline. V riešenom území sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. Do riešeného územia zasahuje prieskumné územie Bojnice – minerálne vody, určené pre RNDr. Kamil Vrana, CSc., - Hydeko-KV Bratislava s platnosťou do 26.8.2012.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Obec Nedožery-Brezany je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušného vedenia VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE a. s., prebiehajúceho južne od obce. Z kmeňového vedenia sú vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojek k transformačným staniciam. Západne od obce katastrálnym územím Nedožery prechádza elektrické vedenie VVN 220 kV č. V271 Bystričany – Sučany.

Zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou je zabezpečované prostredníctvom distribučných transformačných staníc. V obci je 6 transformačných staníc. Z toho 3 slúžia na zásobovanie obytného územia, 2 zásobujú výrobné areály a 1 sa nachádza pri vodnej nádrži.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Návrh riešenia sa vyhýba zahusťovaniu zastavaného územia novými trafostanicami

a uprednostňuje zvyšovanie inštalovaného výkonu existujúcich transformačných staníc. Napriek tomu sa počíta so zriadením 2 nových transformačných staníc pre zásobovanie nových rozvojových plôch na severnom okraji obce. V hodnotenej dokumentácii sa ďalej navrhuje rekonštrukcia 2 existujúcich transformačných staníc, pri zvýšení výkonov transformátorov.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Č. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Požadovaný výkon P _p (kW)
2	10	40
3	23	75
4	36	113
5	30	98
7	15	58
8	13	52
9	16	62
10	4	16
12	–	30
13 – len variant B	16	62
14 – len variant B	12	45
Spolu – variant A		544
Spolu – variant B		651

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. V lokalitách č. 1 (verejná zeleň), č. 6 (cintorín) a č. 11 (šport) sa predpokladá len nebilancovaná spotreba elektrickej energie pre príležitostné osvetlenie. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie podľa variantu A 544 kW a podľa variantu B 651 kW.

Zemný plyn

Obec Nedožery-Brezany je plynofikovaná. Primárnym zdrojom zemného plynu je vysokotlaková regulačná stanica s výkonom RS 1200, situovaná v miestnej časti Nedožery. K regulačnej stanici je privedená vysokotlaková prípojka, vysadená z vysokotlakového plynovodu DN 300, PN 25 Topoľčany – Prievidza s prepojeniami na Martin a Žiar nad Hronom. Ďalšia regulačná stanica RS 3000 je v Kanianke. Obe regulačné stanice spája prepojavací strednotlakový plynovod.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v lokalitách s obytnou funkciou. Plynovod pre nové lokality má byť pripojený na existujúce rozvody plynu v obci.

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynofikácie lokalít z r. 2004. V príručke sú určené kategórie spotrebiteľov: DO-IBV/HBV, SO, VO. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje

s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu TÚV. Maximálny hodinový odber zemného plynu sa stanovuje v závislosti na teplotnom pásme. Obec Nedožery-Brezany podľa normy STN 06 0210 spadá do teplotného pásma s vonkajšími teplotami -12°C . Pre uvedené teplotné pásmo je $HQ_{\text{IBV}} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{\text{IBV}} = 3500 \text{ m}^3/\text{rok}$ – jednotne pre všetky teplotné pásma.

Potreba plynu bola kalkulovaná pre navrhované lokality individuálnej bytovej výstavby a 1 lokalitu občianskej vybavenosti. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $539\,500 \text{ m}^3/\text{hod}$ pre variant A a $637\,500 \text{ m}^3/\text{hod}$ pre variant B.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálnemu prírastku (p. tabuľku).

Rekapitulácia maximálneho prírastku spotreby zemného plynu

Číslo plochy	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/hod)
2	10	14	35 000
3	23	32,2	80 500
4	36	50,4	126 000
5	30	42	105 000
7	15	21	52 500
8	13	18,2	45 500
9	16	22,4	56 000
10	4	5,6	14 000
12	–	10	25 000
13 – len variant B	16	22,4	56 000
14 – len variant B	12	16,8	42 000
Spolu – variant A		215,8	539 500
Spolu – variant B		255	637 500

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Obec Nedožery-Brezany má z hľadiska dopravnej dostupnosti výhodnú polohu. Leží na hlavnom dopravnom ťahu, ktorý spája Ponitrie so severným Slovenskom, Turcom a horným Považím. Cez zastavané územie miestnej časti Nedožery v dĺžke cca 1,7 km prechádza cesta I. triedy č. I/64 Komárno – Nitra – Prievidza – Žilina. Cesta č. I/64 je v riešenom území upravená v kategórii C 7,5/70. Navrhuje sa výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 14/60 vo funkčnej triede B1 a v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia.

Z hľadiska dopravnej infraštruktúry je najzásadnejším navrhovaným riešením vybudovanie obchvatu, ktorým sa preloží cesta I. triedy I/64 mimo zastavaného územia obce.

Vybudovanie obchvatu súčasne odkloní dopravu aj z Prievidze a ďalších obcí od okresného mesta, až za Nitrianske Pravno. Trasa obchvatu je navrhnutá v súlade s ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja.

Ďalej sa navrhuje homogenizácia ciest III. triedy č. III/51824, III/51828 v kategórii C 7,5/60 mimo zastavaného územia a v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 a vo funkčnej triede B3.

Paralelne s cestou I. triedy je vedená železničná trať č. 144 Prievidza – Nitrianske Pravno. Prechádza aj cez zastavané územie obce. Ide o regionálnu jednokoľajovú neelektrifikovanú trať s motorovou trakciou. Žiadne zásahy na železničnej trati sa nenavrhujú.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Existujúce miestne komunikácie v zastavanom území obce (najmä v uliciach Kopaničky, M. Rázusa, napojenie Štúrovej ul.) sa navrhujú prebudovať tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3), výnimočne MOK 5/30, ďalej MOK 6,5/20, MOK 5/20 (D1).

Navrhované rozvojové plochy č. 3, 4, 5 budú dopravne napojené novou miestnou komunikáciou funkčnej triedy C3 v celkovej dĺžke 770 m. Zokruhuje sa s existujúcimi ulicami Žiarska a ul. Družby. Na túto komunikáciu sa napoja 3 kratšie úseky navrhovaných miestnych komunikácií funkčnej triedy D1 (85m + 90m + 150m – s obrátiskom).

Ďalej sa navrhuje okruh na východnom okraji obce, ktorým sa prepoja ulice Partizánska, Kopaničky a Jilemnického a súčasne sa zabezpečí dopravná obsluha nových rozvojových plôch pre bývanie č. 7 a 8. Obslužná komunikácia sa navrhuje vo funkčnej triede C3 v dĺžke 570 m.

Podmienkou výstavby v rozvojových plochách č. 9 a 10 je rozšírenie a predĺženie existujúcej účelovej komunikácie a návrh novej obslužnej komunikácie s vytvorením okruhu vyúsťujúceho na Štúrovu ul. Dĺžka navrhovanej komunikácie funkčnej triedy C3 je 380 m.

Vo variante B sa ďalej navrhujú rozvojové plochy č. 13 a 14. Dopravné napojenie je riešené z priedahu cesty I. triedy prostredníctvom okruhu upokojených komunikácií funkčnej triedy D1 v celkovej dĺžke 610 m. Na cestu I. triedy sa napoja v 2 bodoch – na vyústení existujúcej poľnej cesty, ktorá bude spevnená a cez voľnú prieluku v zástavbe.

Celková dĺžka navrhovaných miestnych komunikácií teda vo variante B prevyšuje o 610 m variant A.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Obojstranné chodníky pre chodcov sú vybudované pozdĺž celého priedahu cesty I. triedy zastavaným územím obce. Chodníky sú aj pozdĺž väčšiny obslužných miestnych komunikácií.

Koncept územného plánu obce navrhuje vybudovanie chodníkov na kratších úsekoch pozdĺž ciest III. triedy, kde v súčasnosti chýbajú chodníky. V nových rozvojových plochách pre bytovú výstavbu navrhuje vybudovať aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3. Ďalej sa navrhujú samostatné prepojovacie chodníky (mimo miestnych komunikácií), ktoré zlepšia pešiu dostupnosť okrajových častí obce a nových obytných zón voči centrálnej zóne obce a zastávkam hromadnej dopravy.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Cyklotrasy sú vyznačené po účelových komunikáciách (podhorím do Prievidze, Malej Čausy, po ceste III. triedy do obce Lazany). V zmysle ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja sa do hodnotenej dokumentácie prenáša návrh regionálnej cyklotrasy Nitrianske - Pravno – Prievidza v oddelenom pruhu pozdĺž cesty I. triedy. Z obce Nedožery-Brezany sa ďalej navrhuje viesť po existujúcich poľných a lesných cestách cykloturistické trasy a okruhy pohorím Žiar s možnosťou prepojenia do Turčianskej kotliny.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Najväčšie odstavňé plochy s kapacitou do 40 vozidiel sú v centrálnej časti obce na námestí; ďalšie odstavňé plochy sú pred každým bytovým domom, amfiteátrom, ako aj pred cintorínmi, pri športovom areáli, moteli a obchodných prevádzkach.

V rámci rozvojovej plochy č. 2, vymedzenej pre výstavbu 1 bytového domu, je rezervovaná aj plocha pre výstavbu parkoviska. Nevyhovujúca je kapacita odstavnej plochy pri cintoríne v časti Brezany. Navrhuje sa preto rozšírenie parkoviska na priľahlý pozemok.

Vlastné odstavňé plochy v rámci areálov majú vybudované výrobné prevádzky v obci. V ostatných častiach obce sa na odstavovanie motorových vozidiel využívajú pridružené priestory komunikácií. Odstavňé plochy pre rodinné domy sú na pozemkoch rodinných domov vo forme garáží alebo spevnených plôch. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Navrhované riešenie územného plánu obce Nedožery-Brezany počíta s plynofikáciou nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody.

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Naopak, navrhujú sa záväzné regulatívy pre výrobné aktivity - v existujúcom výrobnom území je ako zakazujúce funkčné využívanie definovaná „ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie“. Veľkochov hospodárskych zvierat je povolený len v existujúcej farme južne od obce s limitom do 500 veľkých dobytčích

jednotiek. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

Obec Nedožery-Brezany nemá vybudovanú kanalizačnú sieť, s výnimkou 2 krátkych nefunkčných úsekov kanalizácie DN 300 na Žiarskej ul. a Hviezdoslavovej ul. Lokálne čistiarne odpadových vôd zabezpečujú likvidáciu splaškových vôd len z bytových domov. Ostatné odpadové vody sa zhromažďujú do žump a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníckmi jednotlivých nehnuteľností. Absencia kanalizácie ohrozuje stav povrchových i podzemných vôd a tým výrazne zhoršuje životné podmienky obyvateľstva. Zachovanie nevyhovujúceho súčasného stavu predstavuje nulový variant.

Návrh systému odkanalizovania obce Nedožery-Brezany vychádza z projektu pre územné rozhodnutie „Kanalizácia a napojenie obcí do ČOV Prievidza“, ktorá rieši kompletne vybudovanie gravitačnej kanalizácie v obci Nedožery-Brezany, ako aj obcí Malinová, Poruba a Lazany. Splaškové odpadové vody budú dopravované do existujúcej čistiarne odpadových vôd v Prievidzi.

Celoobecná kanalizácia je navrhnutá na odvádzanie splaškových odpadových vôd. Systém tvoria gravitačné stoky, výtlačné potrubie na stokovej sieti a čerpacie stanice. Gravitačné stoky sú navrhnuté ako vetvový systém, prerušovaný čerpacími stanicami na lokálne prečerpanie splaškov do vyššie položeného pokračovania stoky.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2025) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 148 063 m³ v prípade variantu A, resp. 151 183 m³ v prípade variantu B.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	EO _n = 2374 (variant A)	EO _n = 2424 (variant B)
Ročné množstvo splaškových vôd Q _r (m ³ /r)	148 063	151 183
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q _p (l/s)	4,695	4,794
Max. denné množstvo splaškových vôd Q _{max} (l/s)	6,573	6,712
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q _{max} (l/s)	13,803	14,095
Min. hodinové množstvo splaškových vôd Q _{min} (l/s)	3,943	4,027

3. Odpady

V obci Nedožery-Brezany je zavedený separovaný zber odpadu – zbierajú sa plasty, sklo, kovy a papier. V obci sú rozmiestnené kontajnery na triedený zber uvedených komodít. Zhodnocovanie biologického odpadu sa realizuje v spolupráci s mestom Prievidza. V roku 2008 sa v obci vyprodukovalo 586,3 ton zmesového komunálneho odpadu, z toho skládkovaním sa zneškodnilo 489,6 ton odpadu a využilo sa 96,6 ton. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva s platnosťou do r. 2005 a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci pre rok 2010. Zber komunálneho odpadu v obci zabezpečuje spol. TEZAS s.r.o. Prievidza. Odpad sa ukladá na skládke vo Veľkej Lehôtke.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu o cca 10%. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu o 10% by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

Dokumentácia zahŕňa odporúčania rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča v miestnych častiach rozmiestniť kontajnery a vrecia na zber separovaného odpadu a zabezpečovať kompostovanie biologického odpadu zvozom na kompostovisko v meste Prievidza.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia navrhuje odstránenie starých environmentálnych záťaží – úplnú rekultiváciu skládky odpadu v lokalite Kráčiny a zamedzenie úniku znečistenia. Uvedené opatrenie je zakotvené aj v návrhu záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie. Ďalším navrhovaným opatrením v oblasti riešenia problematiky odpadov je uskutočňovanie stáleho monitoringu stavu životného prostredia.

4. Hluk a vibrácie

Ochranu obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami upravuje zákon č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov. Najvyššie prípustné hodnoty hluku určuje Nariadenie vlády SR č 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, vibrácií a infrazvuku.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami. Naopak, prispeje k zníženiu hlukovej záťaže z cesty I. triedy č. I/64 odvedením tranzitnej dopravy mimo zastavané územie, na navrhovaný obchvat. Pozdĺž cesty I. triedy sa nenavrhuje žiadna nová obytná zástavba.

Nová obytná zástavba je situovaná min. 60 m od železničnej trate. Dodržanie ochranného pásma zabezpečí dostatočnú ochranu obytnej zástavby pred sporadickým hlukom a vibráciami spôsobených koľajovou dopravou.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

V riešenom území nie sú známe zdroje žiarenia. Miera prirodzenej rádioaktivity dosahuje priemerné až nadpriemerné hodnoty. Územie leží v oblasti so stredným radónovým rizikom, neďaleko, na severnom okraji Prievidze je menšia oblasť s vysokým radónovým rizikom.

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR (STN 73 0036) je riešené územie zaradené do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6° MSK. V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Nedožery-Brezany relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Nedožery-Brezany patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Prievidza a Trenčianskeho kraja. Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. katastrálnymi územiami Nedožery a Brezany. Obe katastrálne územia na seba priamo nadväzujú, takže riešené územie predstavuje kompaktný celok.

Zastavané územie obce je v rámci katastrálnych území umiestnené excentricky, na západnom okraji. Celková výmera riešeného územia je 2416,4 ha, z toho 1571,2 ha pripadá na k.ú. Brezany a 845,2 ha na k.ú. Nedožery. Pri počte obyvateľov obce 2067 (k 31.12. 2008) dosahuje hustota osídlenia 85,5 obyvateľov na km², čo je mierne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Hranice katastrálnych území prebiehajú na západe poľnohospodárskou pôdou, inde lesnými porastmi bez zreteľných ohraničujúcich prvkov. Iba kratšiu časť južnej hranice k.ú. Nedožery tvorí tok Nitry a cesta I. triedy. Na severovýchode hranice katastrálnych území vedú hrebeňom pohoria Žiar. Do riešeného územia zasahuje časť výrobného areálu z k.ú. Pravenec. V rámci zastavaného územia obce hranicu medzi k.ú. Nedožery a k.ú. Brezany na úseku cca 1,3 km tvorí železničná trať.

Katastrálne územia obce Nedožery-Brezany susedia s týmito katastrálnymi územiami:

- k. ú. Lazany – na západe
- k. ú. Poluvsie – na severe
- k. ú. Pravenec – na severe
- k. ú. Jasenovo – na severovýchode
- k. ú. Budiš – na severovýchode
- k. ú. Dubové – na severovýchode
- k. ú. Malá Čausa – na juhovýchode
- k. ú. Prievidza – na juhu

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Obec Nedožery-Brezany leží v severovýchodnej časti Hornonitrianskej kotliny, na nive a náplavových kužeľoch Nitry. Časť riešeného územia tvoria západné úpätia pohoria Žiar. Reliéf je vrchovinný, s nadmorskou výškou od 275 do 790 m.n.m, stred zastavaného územia je vo výške 300 m.n.m. Reliéf sa dvíha smerom na severovýchod. Viac ako 700 m.n.m. dosahujú kóty Rovné lazy (781 m.n.m.), Opálený vrch (718 m.n.m.), Majdanov vrch (736,8 m.n.m.), Štyri chotáre (762 m.n.m.).

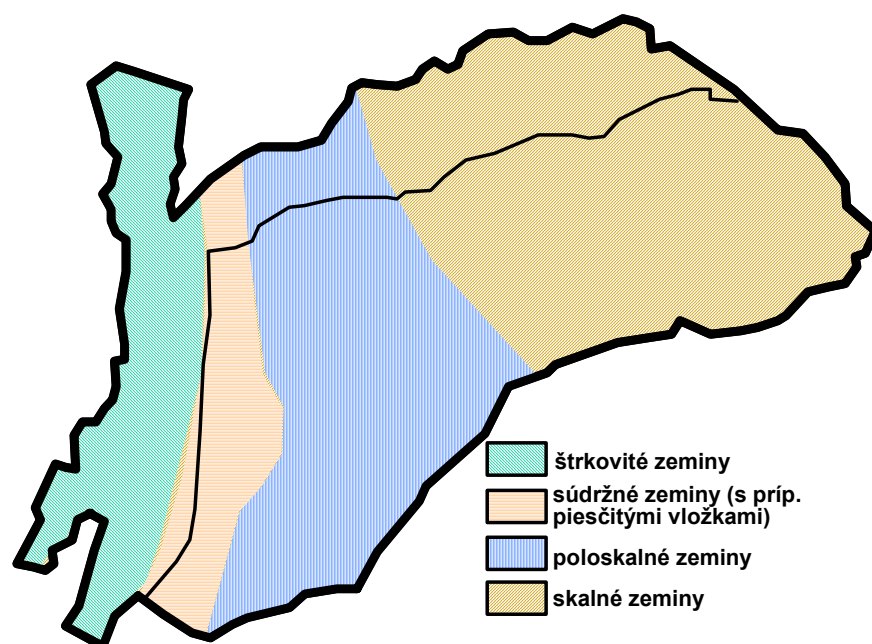
Hornonitrianska kotlina tvorí severný výbežok Podunajskej nížiny. Z geomorfologického hľadiska má prevažne pahorkatinný charakter, v poriečnej nive Nitry až charakter roviny. V časti riešeného územia medzi sídlami Prievidza, Nedožery-Brezany a Malá Čausa má vrchovinový reliéf – kóty Suchá hora (470 m.n.m.), Žabný vrch (427 m.n.m.). Kotlina je ohraničená na západe a severe Strážovským pohorím a sčasti pohorím Malá Fatra, na severovýchode pohorím Žiar, na východe Kremnickými vrchmi a Vtáčnikom a z juhu ju uzatvára pohorie Tribeč. Stredom kotliny preteká rieka Nitra. Pohorie Žiar uzatvára riešené územie zo severovýchodu. Z geomorfologického hľadiska predstavuje vrchovinový až hornatinový reliéf.

Podľa základného rozdelenia riešené územie patrí do Vrásovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry, kde patria negatívne morfoštruktúry: priekopové prepadliny a morfoštruktúrne depresie kotlín. Podľa základných typov erózo-denudačného reliéfu ide o reliéf kotlinových pahorkatín a vrchovinový reliéf.

Podľa geomorfologického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie obce do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Fatransko-tatranskej, celku Hornonitrianska kotlina, podcelkov Prievidzská kotlina.

Pohoria Žiar, Tribeč a Strážovské vrchy patria z geologického hľadiska k jadrovým pohoriam, ktoré sú tvorené kryštalickým jadrom a obalovými jednotkami mezozoika. Podložie Hornonitrianskej kotliny je z geologického hľadiska tvorené kryštalinikom. Bezprostredné podložie neogénnej výplne tvorí eocén, ktorý vychádza na povrch na okrajoch kotliny. Neogénne sedimentárne i vulkanické súvrstvie tvorí vlastnú výplň kotliny. Bazálnym členom vlastnej výplne kotliny je spodný miocén v tzv. šlírovej fáci. Ďalej nasledujú produkty tzv. podložného vulkanizmu, tvorené tufitmi. Nad nimi je vyvinuté produktívne súvrstvie s dvomi uhoľnými slojmi v priemere 8-10 m mocnými. V medzislojovom pásme sú vyvinuté íly o mocnosti asi 20 m. V nadloží slojového pásma je súvrstvie nadložných ílov. Po ich usadení v období denudácie a erózie sa na členitý reliéf nadložných ílov začali usadzovať komplexy detriticko-vulkanickej formácie (pliocén). Pliocénne súvrstvie je tvorené ílovitými, piesčitými a štrkovitými sedimentami. Íly sú sivej farby, tuhé až pevné, miestami piesčité. Majú charakter vysokoplastických zemín. Tufity resp. tufitické zlepenice sú na styku s kvartérom pomerne značne zvetralé, rozpadavé až na zaílované piesky. Smerom do hĺbky nadobúdajú kompaktnejší charakter.

Kvartér Hornonitrianskej kotliny je reprezentovaný riečnymi terasami, náplavovými kužeľmi, suťami a aluviálnymi riečnymi nánosmi. Štrky predstavujú dominantnú časť kvartérnej fluviálnej sedimentácie rieky Nitry. Prevažujú fluviálne sedimenty súvislej dnovej štrkovej akumulácie a nivných terás (risské stupne stredného pleistocénu). Valúnový materiál skeletu je zastúpený pestrú skladbou hornín. Sú to najmä žuly, karbonáty, kremence, pieskovce, andezity, migmatity. Výplň skeletu tvorí piesčitá, ílovitá hlina, ďalej piesok hlinitý hrubozrný až strednozrnitý. Náplavové hliny sú ílovité, piesčité prevažne hnedej, hnedosivej farby. Aluviálne hliny sú sivej až sivočiernej farby, ílovité, piesčité. Staršie terasové štrky sú zriedkavé. Rozsiahle sú výskyty najmä hlinitých svahovín. V hornatých častiach je kvartér nepatrný (hlinito-kamenité sutiny, svahové hliny, hlinito-štrkové náplavy potokov).

Zdroj: Atlas SSR

2. Klimatické pomery

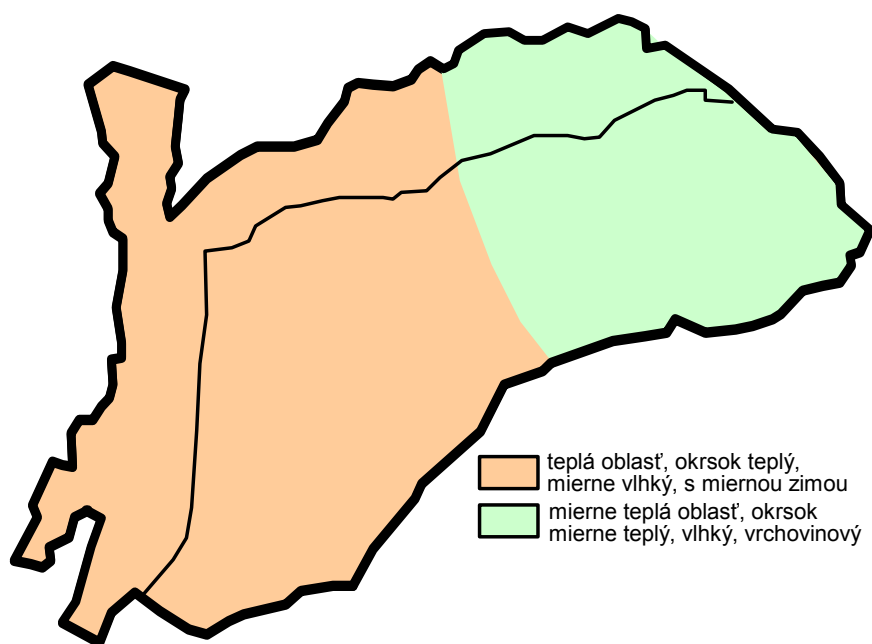
Hornonitrianska kotlina v nižších polohách patrí do oblasti teplej subhumídnej údolnej klímy s miernou zimou. Príľahlé svahy okolitých pohorí zhruba do nadmorskej výšky 750 m.n.m. patria do oblasti mierne teplej prehumídnej, mierne teplej subhumídnej a mierne teplej humídnej údolnej klímy, pričom určujúcim prvkom, ktorým sa tieto obvody líšia, je úhrn atmosférických zrážok. Okolité vyššie horské polohy patria do chladnej oblasti.

Kotlinová časť riešeného územia patrí do teplej oblasti, okrsku teplého, mierne vlhkého s miernou zimou. Vyššie položená pahorkatinová časť kotliny a svahy pohoria Žiar patria do mierne teplej oblasti, okrsku mierne teplého, vlhkého, vrchovinového.

Priemerné ročné teploty sa pohybujú v kotlinovej časti územia okolo 8,5 až 9,5 °C, v horských častiach je to 7,5 až 8,0 °C. Najteplejším mesiacom je júl (16,0 až 18,5 °C), najchladnejším január (-2,0 až -3,0 °C). Za päťročný časový rád (2000 – 2004) najnižšia hodnota dosiahla - 4,5 °C. V lete maximálna teplota za uvedené obdobie vystúpila maximálne na 21,1 °C.

Maximá teplôt zo stanice Prievidza pripadajú na júl, prípadne na august. Naopak najchladnejším mesiacom je január. V letnom období je počet letných dní 54 (s teplotou vyššou ako 25°C) a 10 tropických dní (s teplotou vyššou ako 30°C). Priemerný počet ľadových dní v roku (menej ako 0,1 °C) je 30. V priebehu jesene a zimy dochádza k výskytu častých inverzií teploty vzduchu. V Hornonitrianskej kotline sa vychladený vzduch podmieňujúci tvorbu inverzií rozteká do širšieho otvoreného priestranstva, a preto inverzie tu majú nižší výskyt, slabšiu intenzitu i kratšie trvanie ako v uzavretých kotlinách. Prízemné inverzie sa v tomto území vytvárajú priemerne počas 175-200 dní.

Členenie územia na klimatické oblasti

Zdroj: Atlas SSR

Priemerné mesačné teploty v rokoch 1994 – 2003 v °C, stanica Prievidza

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
(9,8)	-1,2	0,9	4,9	10,4	16,0	18,3	19,8	19,9	14,5	9,8	5,1	4,1

Priemerné mesačné teploty v rokoch 1931 – 1961 v °C, stanica Prievidza

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
(8,6)	-2,8	-0,6	3,4	8,8	13,8	17,0	18,5	17,9	14,1	9,0	4,2	-0,4

Podľa údajov zo zrážkomernej stanice Prievidza priemerný úhrn zrážok za obdobie 2000 – 2004 dosiahol v danej oblasti 648,5 mm, za obdobie 1994 – 2003 607 mm. Uvedené hodnoty sa týkajú nižšie položených častí kotliny. Vo vyšších polohách dosahujú ročné úhrny zrážok okolo 800 mm. Maximálna ročná hodnota päťročného rádu dosiahla 804,4 mm minimálna 490,5 mm. Rozloženie zrážok v priebehu roku je nerovnomerné. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace (jún a júl), čo je ovplyvnené lokálnou búrkovou činnosťou. Naopak minimálne množstvo spadne v mesiacoch január – marec. Potenciálny ročný výpar sa pohybuje v rozmedzí 500 – 800 mm.

Snehová pokrývka sa vyskytuje v nižších polohách priemerne 40-50 dní v roku, vo vysokých polohách 70-100 dní v roku. Jej priemerná výška je v nízkych polohách do 15 cm, vo vysokých polohách nad 40 cm.

Priemerné mesačné úhrny zrážok v rokoch 1994 – 2003 v mm, stanica Prievidza

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
607	38	35	32	40	56	74	72	67	45	42	49	52

Priemerná dĺžka slnečného svitu je okolo 1800–2000 hodín, pričom s nadmorskou výškou je dĺžka slnečného svitu menšia. Priemerná ročná oblačnosť sa pohybuje medzi 60-65%. Oblačnosť je v priebehu roka najvyššia v kotlinových polohách v zimných a jesenných obdobiach, najnižšia v letných mesiacoch a začiatkom jesene.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Smer a rýchlosť vetra ovplyvňuje imisnú situáciu v kotline. Z tohto hľadiska sú nepriaznivé južné vetry transportujúce znečistenie z Novák.

Hornonitrianska kotlina patrí k málo veterným oblastiam. Svahy okolitých pohorí (Strážovské vrchy, Vtáčnik, Žiar) patria do stredne veterného pásma. Prúdenie vzduchu je modifikované reliéfom kotliny. Priemerná rýchlosť vetra na dne kotliny a na svahoch je okolo 2,4 m/s. V lete je priemerná rýchlosť vetra mierne vyššia (2,7 m/s), v zimnom období nižšia (2,6 m/s). Maximálna priemerná rýchlosť vetra za obdobie 2000 – 2004 dosiahla 3,0 m/s, minimálna 1,3 m/s a priemer pre celé obdobie bol 2,3 m/s. Z hľadiska smeru prúdenia prevládajú vetry v smere osi kotliny – t.j. severné a južné vetry.

Častosť smerov vetra v % v rokoch 1994 – 2003, stanica Prievidza

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
15,8	20,4	7,8	8,8	11,5	16,6	10,4	8,7	15,8

Zdroj: SHMÚ

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Hornonitrianska kotlina patrí medzi oblasti s vysokým znečistením ovzdušia. Hlavný podiel na znečistení ovzdušia má energetika, menšie množstvá exhalátov emituje chemický priemysel a lokálne kúreniská. V riešenom území sú evidované 2 stredné zdroje znečisťovania ovzdušia – ZŠ Nedožery-Brezany a farma PD Horná Nitra.

Kvalitu ovzdušia v riešenom území ovplyvňujú predovšetkým emisie zo zdrojov znečistenia v južnej časti okrese Prievidza (Elektrárň Nováky v Zemianskych Kostoľanoch). Emisné zložky vďaka významnému zastúpeniu síry v spaľovanom uhlí sú kyslého typu s prevahou komponentov síry, dusíka, uhlíka, prašného a popolčekového spádu, ktorý obsahuje množstvo rizikových prvkov: As, F, Cr, Pb, V, Zn, Ni. V posledných 15 rokoch sa tu však uskutočnila ekologizácia výroby elektriny. Za roky 1980-2004 bol

pokles CO, NO_x, SO₂ približne polovičný. Enormný bol však pokles tuhých znečisťujúcich látok.

V okrese Prievidza je evidovaných 14 veľkých zdrojov a 150 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia. V rámci Trenčianskeho kraja sa na znečistení ovzdušia znečisťujúcimi látkami najväčšou percentuálnou mierou podieľa SE a.s. Elektrárň Nováky (TZL – 45,9%, SO₂ – 94,5%, NO_x 61,6%, CO 14,9%).

Množstvo emisií v okrese Prievidza v rokoch 2003 – 2006 podľa znečisťujúcich látok v t/rok

	Tuhé znečisťujúce látky (TZL)	SO ₂	NO _x	CO	Organické látky
2003	1503,184	43 672,2	5964,32	928,366	173,442
2004	1778,966	42 433,1	5639,70	790,402	197,098
2005	1381,711	39 458,8	4021,72	666,191	183,34
2006	1036,463	38 191,7	3794,57	793,75	175,229

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Územie obce hydrograficky patrí do vrchovinnó–nížinnej oblasti. Pre vodné toky je charakteristický dažďovo–snehový typ režimu odtoku s najvyšším prietokom v marci a apríli. V septembri býva hladina miestnych vodných tokov najnižšia. Hydrologicky patrí riešené územie a jeho širšie okolie do základného povodia rieky Nitry.

Centrálnou časťou Hornonitrianskej kotliny preteká rieka Nitra. Je ľavostranným prítokom Váhu. Celková dĺžka rieky je asi 200 km, plocha povodia 5140 km². Pramení pod Fačkovským sedlom. Riešeným územím preteká zo severu na juh, pričom výrazne meandruje. Rozvodnica povodia prechádza hrebeňmi Strážovských vrchov a po ľavej strane hrebeňmi Žiaru.

Povodie Hornej Nitry je v porovnaní s ostatnými slovenskými povodiami z hľadiska prietokových a odtokových charakteristík mierne nadpriemerné, pričom maximálny priemerný odtok nastáva na jar, najmä v marci, čo súvisí s obdobím topenia sa snehu a minimálne hodnoty sú v septembri a v zimnom období. Maximálny elementárny odtok s pravdepodobnosťou prekročenia raz za 100 rokov je v záujmovom území 2,0 až 10,0 m³.s⁻¹.km⁻². Ročný elementárny odtok má veľkosť od 3,0 do 25,0 m³.s⁻¹.km⁻².

Riečna sieť je pomerne symetrická, má stromovité usporiadanie a je charakteristická dlhou hlavnou osou, ktorú tvorí subsekvantná rieka Nitra s krátkymi konsekventnými pobočkami s úzkymi a dlhými povodiami.

V roku 2003 bol priemerný mesačný prietok na Nitre (stanica Nedožery, rkm 148,90, plocha povodia 181,57 km²) 1,18 m³/s. Minimálny prietok bol zaznamenaný v mesiaci

september o hodnote 0,26 m³/s a maximálny v mesiaci január 3,44 m³/s. Celkový maximálny prietok dosiahol 23,62 m³/s (dlhodobé maximum je 80,00 m³/s) a celkový minimálny prietok 0,19 m³/s (dlhodobé minimum 0,14 m³/s).

Priemerné mesačné prietoky na rieke Nitra m³/s – stanica Nedožery, r.k. 148,90:

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	3,44	1,14	2,55	2,61	1,34	0,63
rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1,18	0,44	0,28	0,26	0,46	0,45	0,55

Extrémne prietoky na rieke Nitra m³/s – stanica Nedožery, r.k. 148,90:

Qmax 2003	Qmax 1941 – 2002	Qmin 2003	Qmin 1941 – 2002
23,62	80,00	0,19	0,14

Riešeným územím pretekajú aj viaceré menšie vodné toky Chvojnica, Porubský potok a potoky Zlatná, Lubena (pravostranné prítoky Nitry), Breziansky potok, Rysný potok, Čierny potok, Kolónia, Necpalský potok (ľavostranné prítoky Nitry). Priemerná vodnosť týchto tokov je nízka. Výrazne kolíše v priebehu roka v závislosti na povrchových zrážkach. Ľavostranné prítoky pretekajú celým riešeným územím a pramenia v pohorí Žiar. Pravostranné prítoky pramenia v Strážovských vrchoch. Nad obcou je na Brezianskom potoku vybudovaná vodná nádrž. Do prevádzky bola uvedená v roku 1972. Jej plocha je 2,4 ha, stály zásobný objem je 6 tis. m³, retenčný objem 39 m³.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, sú toky Nitra a Chvojnica zaradené do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Hydrogeologické pomery

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Slovenský Hydrometeorologický ústav, Bratislava 1984) podzemné vody v záujmovej oblasti patria prevažne do hydrogeologického rajónu 067– Neogén a kvartér Hornonitrianskej kotliny.

Rajón je možné charakterizovať ako málo priaznivý v dôsledku prevahy nepriepustných sedimentov na povrchu. Významnejšie zásoby podzemných vôd sa viažu na tlakové horizonty a artézske vody. Pliocénne súvrstvie sa vyznačuje zníženou pórovou priepustnosťou. Aj keď obsahuje značný podiel pieskov a štrkov, obsah ílov znižuje ich kolektorské vlastnosti. Intenzívnejšia cirkulácia podzemných vôd je len v porušených zónach pozdĺž zlomov. Proluviálne kužele v značnom rozsahu prekrývajú pliocénne sedimenty a vytvárajú s nimi spoločnú nádrž podzemných vôd, ktorá sa odvodňuje na eróznej báze prevažne do sedimentov poriečnej nivy Nitry. Výplň poriečnej nivy Nitry dosahuje hrúbku 5-10 m, prevládajú v nej piesčité štrky, ktorých vytriedenosť a celková hrúbka vzrastajú v smere toku. Tým sa mení aj ich priepustnosť a výdatnosť odberov (od niekoľko desiatín do 10 l/s). Z hľadiska hydrogeológie sú najvýznamnejšie aluviálne štrky a piesky, ktoré sú kolektorom spodnej vody.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Najväčšie zdroje znečistenia rieky Nitra v dôsledku kumulácie antropogénnych činností sa nachádzajú až poniže riešeného územia. V hornom úseku povodia Nitry sú hlavnými znečisťovateľmi bane v Handlovej, Prievidzi a Novákoch, kde sa ťaží a spracováva hnedé uhlie a lignit. Medzi veľké zdroje znečistenia patria SVS a.s., ČOV v Prievidzi a Handlovej.

Podľa výsledkov meraní povrchových vôd za obdobie 2002 – 2003 na toku Nitra – nad Klačnom (rkm 165,00), zaradujeme tento tok v skupine ukazovateľov kyslíkového režimu (A) do triedy 2. triedy kvality – čistá voda (BSK = 3,39 mg/l). V B skupine reakcia vody (8,58) určuje 3. triedu kvality – znečistená voda. Koncentrácie dusičnanového dusíka (1,60 mg/l) a celkového dusíka (2,73 mg/l) ju radia do 2. triedy kvality – čistá voda. Počty koliformných baktérií (50 KTJ/ml) patria do 3. triedy kvality – znečistená voda. V skupine mikropolutantov (F) hodnoty anorganických mikropolutantov určujú 2. triedu kvality – čistá voda.

Údaje o znečistení drobných vodných tokov nie sú k dispozícii.

Základný chemizmus podzemných vôd vykazuje značnú variabilitu so známami antropogénneho ovplyvnenia. Podzemné vody sledovanej oblasti radíme medzi stredne mineralizované až vysoko mineralizované. Zásadný podiel na mineralizácii z kationov majú vápnik a horčík, z aniónov sa najviac podieľajú hydrogénuhličitan v menšej miere potom sírany a chloridy. Na objekte SHMÚ v Prievidzi Necpaloch boli prekročené hodnoty u mangánu 0,09 mg/l (limitná hodnota je 0,05 mg/l), celkového obsahu železa 1,01 mg/l (limitná hodnota je 0,2 mg/l) a hliníka 0,77 mg/l (limitná hodnota je 0,2 mg/l). Hodnota mangánu bola nad limitom aj na objekte Prievidza – Letisko (2,12 mg/l), ako aj v objekte Opatovce nad Nitrou (1,28 mg/l). Pri oboch objektoch boli prekročené hodnoty celkového železa. Pri objekte Prievidza – Letisko boli ďalej prekročené hodnoty hliníka 0,66 mg/l (limitná hodnota je 0,2 mg/l), arzénu 87,00 ug/l (limitná hodnota je 10 ug/l) a NEL-UV 0,09 mg/l (limitná hodnota je 0,05 mg/l). Pri objekte Opatovce nad Nitrou bola prekročená hodnota u arzénu 18,00 ug/l (limitná hodnota je 10 ug/l).

5. Pôdne pomery

Z hľadiska pôdných typov je riešené územie značne diferencované. Na nive Nitry sa vyvinuli fluvizeme, miestami oglejené pôdy, v hornatej časti vznikli kambizeme a hnedé lesné pôdy.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú:

- fluvizeme typické, stredne ťažké – 0206002
- fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké) – 0211002, 0211005
- fluvizeme (typ), stredne ťažké až ľahké, plytké – 0214065

- luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké – 0256002
- pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – 0257005, 0257202, 0257502
- kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – 0771005, 0771413, 0771515, 0771415, 0771003, 0771512, 0771412, 0771002, 0271405.
- kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 – 0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – 0772012, 0272202, 0772312, 0772413
- kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – 0783775
- gleje stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké – 0294003

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú na riečnej nive severne a južne od zastavaného územia obce. Ide o pôdy zaradené podľa BPEJ do 3. a 4. skupiny kvality, ktoré sú podľa zákona č. 220/2004 Z. z. osobitne chránené, sa nachádzajú. ďalej sú na nive pôdy 6. skupiny kvality. Vo vyššie položených častiach katastrálneho územia prevažujú pôdy 7. a 9. skupiny kvality, ostrovčekovite sa vyskytujú aj pôdy 5. a 6. skupiny kvality.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 15°, ktoré sú nedostatočne chránené vegetáciou. Väčšina územia je pred účinkami vodnej erózie chránená rozsiahlymi plochami trvalých trávnych porastov a kompaktnými lesnými porastmi. Potenciálne sa svahové pohyby vyskytujú na najstrmších svahoch. Západne od zastavaného územia, na pahorkatine sú evidované zosuvné územia.

Do pôdy sa významne premieta znečistenie ovzdušia v oblasti Hornej Nitry. Vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje jej prirodzená bonita. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. As uniká do ovzdušia pri spaľovaní uhlia v ENO. Vplyvom imisií sa dostáva do pôdy, pričom v tejto oblasti niekoľkokrát prekračuje obsahy udávané pre bežné pôdy. Jeho obsah v pôdnom profile (10-60 cm) je prekročený 1,6 až 10-násobne oproti pôdam obdobného typu v iných oblastiach. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prístupných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov sú zistené zvýšené hodnoty Cd, Pb a Sr. Z ostatných prvkov je zvýšený obsah Al, Fe a sú prekročené limitné hodnoty Mn, Ni, Zn, Mo.

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fyto geografického členenia sa riešené územie nachádza v oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvode predkarpatskej flóry a v okrskoch Biele Karpaty a Myjavská pahorkatina.

Podľa zoografického členenia je územie súčasťou karpatskej provincie (Carpaticum), oblasti Západné Karpaty, vonkajšieho obvodu a moravsko-slovenského okrsku.

Lesná vegetácia

Členitosť terénu horného Ponitria poskytuje na pomerne malom území veľmi rôznorodé životné podmienky. Na tomto území je možné sledovať miešanie dvoch fyto geografických prvkov – teplomilných a suchomilných druhov Panónskej flóry s podhorskými a horskými druhmi Západokarpatskej flóry.

Na základe fyto geografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu pred karpatskej flóry (Praecarpaticum) a okresu Slovenské stredohorie.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, predstavujú viaceré celky, ktoré odrážajú výškovú stupňovitost:

- jaseňovo-jelšové lužné lesy – na nive rieky Nitra a ostatných vodných tokov
- cerovo-dubové lesy – na vyššie položených častiach kotliny
- dubovo-hrabové lesy karpatské – na úpätiach pohoria Žiar
- bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy – na stráňach a vrcholových častiach pohoria Žiar

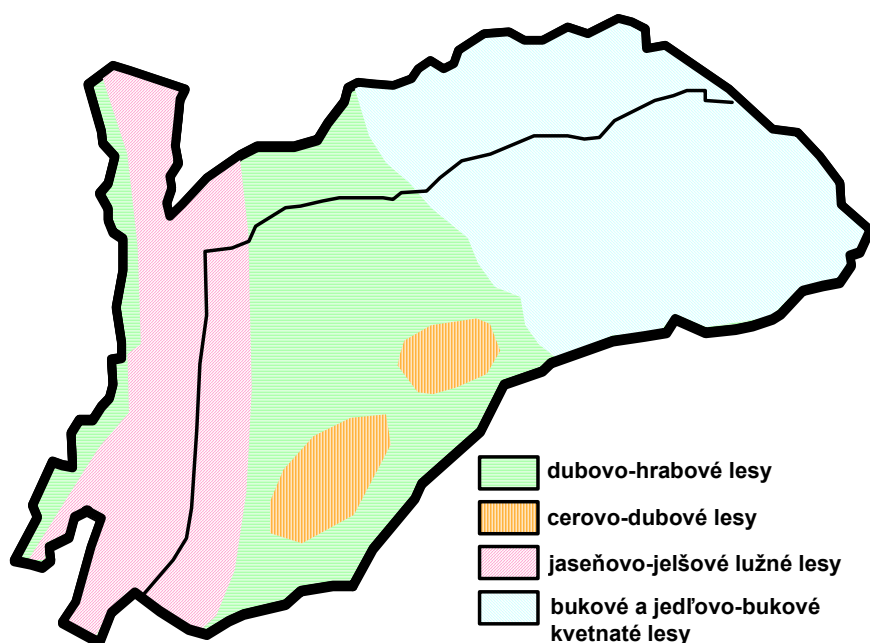
Reálna vegetácia sa v riešenom území mierne odchyľuje od potenciálnej prirodzenej vegetácie. Riečna niva je prevažne odlesnená, zalesnená ostala hornatina. V najvyšších hrebeňových partiách hôr sa miestami zachovali pôvodné smrečiny. Pôvodné staré bučiny sa vyvinuli od hrebeňov približne po 650 m n. m. Pod pásom bučín je pásmo dúbrav, ktoré miestami prechádzajú do hrabín. Smrečiny, boriny a jedliny sú prevažne druhotné umelé spoločenstvá, len miestami ich možno pokladať za pôvodné. Podstatnú časť lesov v riešenom území tvoria bučiny, ktoré vystupujú až na hrebene okolitých hôr. V odlesnených partiách hrebeňových bučín sa vyvinuli horské lúky miestami so zastúpením vysokohorských druhov rastlín, napr. žltohlav najvyšší alebo veternica narcisokvetá. Osobitne výrazne sa vyvinula horská flóra na rozsiahlejších skalách vrcholov okolitých hôr (napr. prvosienka holá, iskerník alpínsky, zvonček maličký). Bučiny tvoria niekoľko odlišných typov porastov. Najrozšírenejšie sú kvetnaté bučiny s rôznym bylinným podrastom (napr. lipkavec marinkový, mesačnica trváca, papraď samčia). Miestami prechádza do bučiny holej, takmer bez bylinného porastu.. V drevinovej skladbe prevláda buk. Udržiava sa však aj javor horský, brest horský, jaseň štíhly. S ubúdajúcou nadmorskou výškou sú bučiny stále viac ovplyvňované hrabom a dubom a prechádzajú do zmiešaných bukovo-hrabových a bukovo-dubových porastov.

V nižších polohách, najmä na plytkých pôdach predhoria sú vyvinuté hrabiny. Striedajú sa tu s dúbravami, prípadne prechádzajú do dubovo-hrbových lesov. V najnižších polohách dubové hrabiny prechádzajú do pravých dúbrav. Dúbravy sú rozšírené do výšky 600 m.n.m. Celkový ráz dúbrav je xerothermný s teplomilnými a suchomilnými rastlinami v podraze. Okrem duba zimného sa sporadicky vyskytuje dub letný a dub cerový, miestami aj dub plstnatý.

Vplyvom antropogénnych činností dochádza k veľkým zmenám v zložení pôvodných rastlinných spoločenstiev. Brehové porasty tokov sú tvorené najmä jelšami s jelšou lepkavou a jelšou sivou, miestami vrbou bielou a vrbou krehkou. Jelše a vrby sú typické dreviny pre pobrežné spoločenstvá, lemujúce brehy rieky Nitry a prítokov. Na vlhkých bahnistých miestach, najmä pri potokoch rastie záružlie močiarne, žerušnica lúčna, žerušnica horská.

Lesné plochy pokrývajú väčšinu riešeného územia. Majú výmeru 1324,93 ha, t.j. 54,8 % z celkovej výmery katastrálnych území. Lesný pôdny fond obhospodarujú Urbárske pozemkové spoločenstvo Nedožery-Brezany, Lesné pozemkové spoločenstvo Žiar.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Zdroj: Atlas SSR

Trvalé trávne porasty a mozaikové štruktúry

Spoločenstvá stepného typu tvoria značnú časť poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Nachádzajú sa na svahoch kotliny a na predhorí pohoria Žiar. Veľké plochy takýchto porastov sa nachádzajú v prechodových polohách medzi zastavaným územím a zalesnenými plochami. V minulosti sa intenzívne využívali ako pasienky. Na hospodársky nevyužívaných trávnych porastoch vznikli sukcesiou druhotné lesné spoločenstvá alebo rôzne formácie nelesnej drevinovej a krovinovej vegetácie.

V oblasti xerothermných dúbav sa na mnohých miestach vytvorili na skalnatom podklade s plytkými štrkovitými pôdami lúčky s riedkymi kríkovitými porastami drieňa, dráča, vtáčieho zobu, hlohu, liesky a trnky. Najmä na vápencovom a dolomitovom skalnom podloží sa tu hojne vytvorili lesostepné spoločenstvá. Na týchto miestach našla uplatnenie teplomilná a suchomilná flóra s mnohými ponticko-panónskymi a mediterárnymi druhmi. Z nich najznámejšie sú: poniklec veľkokvetý, jagavka konáristá, veternica lesná, zlatovlások obyčajný, hmyzovník včelovitý, astra kopcová. V údoliach, najmä v blízkosti tokov sa vyvinuli vlhké a polovlhké kvetnaté lúky (napr. pri Rysnom potoku).

Trvalé trávne porasty majú výmeru 350,14 ha, t.j. 14,5 % z celkovej výmery katastrálnych území.

Orná pôda

Plochy ornej pôdy sa nachádzajú len na nive Nitry. Agrocenózy na ornej pôde majú najnižšiu ekologickú hodnotu.

Orná pôda má výmeru 547,1 ha, t.j. 22,6 % z celkovej výmery katastrálnych území.

Trvalé kultúry

Na poľnohospodárskej pôde a v rámci záhrad rodinných domov sa vyskytujú menšie plochy trvalých kultúr – ovocné sady. Vinice ani chmeľnice v území nie sú. Celkový podiel trvalých kultúr na ploche riešeného územia je zanedbateľný – 1,25 ha.

Sídelná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, na záhumienkoch. Záhrady majú celkovú výmeru 31,7 ha, t.j. 1,3 % z celkovej výmery katastrálnych území.

Drevinová vegetácia sa nachádza v centre obce, v areáli ZŠ, pri kostole, kde má charakter verejného parku a miestami pozdĺž potoka. Nevytvára väčšie plochy, ide o menšie enklávy, ktoré nie sú vzájomne prepojené líniovou zeleňou. Kvalita verejnej zelene je vo všeobecnosti nízka. Zväčša ide o náhodilú výsadbu v predzáhradkách, pozdĺž miestnych komunikácií, cesty I. triedy a železnice. Pozdĺž komunikácií a v predzáhradkách prevládajú menej vhodné ihličnaté dreviny, ktoré sú nenáročné na údržbu: smrek, jedľa, tuja.

Jediná menšia plocha udržiavanej parkovej zelene s chodníkmi je pri kostole v časti Brezany. Aj tu v drevinovej skladbe dominujú smrek, jedľa, tuja.

Pozdĺž Brezianskeho potoka je na kratšom úseku vysadená alej líp malolistých, väčšinou sú však brehy potoka v zastavanom území bez sprievodnej vegetácie. Verejná zeleň sa nachádza aj na zvyškových plochách v zastavanom území, či medzi miestnou komunikáciou a železnicou. Tieto plochy majú značný potenciál dobudovania na atraktívne parkové oddychové priestory. Vegetáciu tvoria prevažne smrek, breza. Zeleň v zastavanom území sa vyskytuje aj v oplotených areáloch. Výrazné sú plochy a línie

zelene (smrek, jedľa) v areáli základnej školy v centrálnej časti obce. V areáli amfiteátra pri rieke Nitra tvoria verejnú zeleň pôvodné lužné dreviny (vrby, jelše, jasene).

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne za katastrálne územia obce Nedožery-Brezany

Druh pozemku / výmera v m ²	k.ú. Nedožery	k.ú. Brezany	Spolu (Nedožery-Brezany)
orná pôda	3554877	1916034	5470911
vinice	0	0	0
záhrady	147766	170096	317862
ovocné sady	3501	9005	12506
trv. tráv. porasty	748836	2752599	3501435
lesné pozemky	3088155	10161128	13249283
vodné plochy	151936	127591	279527
zast. plochy a nádvorí	584348	466056	1050404
ostatné plochy	172662	109477	282139
spolu – k.ú.	8452081	15711986	24164067

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V riešenom území a v jeho užšom zázemí sa nachádzajú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- polia a lúky – charakteristickým druhom cicavcov polí a lúk je zajac poľný, syseľ obyčajný, chrček poľný
- biotopy ľudských sídel – predstavujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Z vtákov je to drozd čierny, vrabec domový, sýkorka bielolíca a ďalšie. Z cicavcov je to krt obyčajný, myš domová, potkan hnedý, jež obyčajný východoeurópsky
- zalesnené územie pohoria Žiar – je domovom poľovnej zveri: jeleň lesný, srnec lesný, sviňa divá; drobných cicavcov: líška hrdzavá, kuna lesná, lasica myšozravá, piskor obyčajný, chránenej avifauny: sokol rároh, sokol sťahovavý, včelár lesný a ďateľ prostredný, muchárik bieločrý, muchárik červenohrdlý, penica jarabá, prhlaviar čiernohlavý, haja tmavá, kaňa popolavá

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie ciest – nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne

priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je pomerne členitý. Územiu dominuje súvislý hrebeň pohoria Žiar s kompaktným lesným porastom. Vytvára morfológicky výrazné stráne. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytuje niva rieky Nitry, ktorá je prevažne odlesnená a s rovinatým reliéfom. Tok aj v súčasnosti tečie v prirodzenom meandrujúcom koryte a na niektorých úsekoch je lemovaný porastmi sprievodnej vegetácie. Celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia.

Reliéf sa uplatňuje ako výrazný prvok podporujúci priestorové pôsobenie urbanistickej štruktúry a jej jednotlivých prvkov. Poloha obce v údolí umožňuje atraktívne pohľady na obec a krajinu z okolitých vrchov, ako aj z vyvýšených častí zastavaného územia (od kostola, nad bytovými domami). Zaujímavé pohľady na obec Nedožery-Brezany, Strážovské vrchy a sídla na ich úpätiach (Bojnice) i značnú časť kotliny sú predovšetkým z nezalesnených strání vrchov nad obcou (pláň Rovniny, lokalita Kopaničky). V diaľkových panoramatických pohľadoch južným smerom ako dominanty vystupujú charakteristické prvky siluety mesta Prievidza – výškové obytné budovy sídlisk, výrobné zóny. V panoráme obce sa najvýraznejšie uplatňuje zástavba v časti Brezany, situovaná na vyvýšenine nad riečnou nivou, kde sa rozprestiera časť Nedožery. Hlavnou dominantou je kostol sv. Heleny, novšími dominantami sú 3- až 4- podlažné bytové domy.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. Krajina na prechode medzi nivou a hornatinou, v ktorej sa strieda les s menšími plochami lúk a pasienkov, vytvára malebné scenérie. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda bez lesnej vegetácie. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka.

Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je minimálne. Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety technických zariadení. Do istej miery možno za rušivé prvky vo vzťahu k pôvodnej urbanistickej štruktúre obce považovať hospodárske dvory a elektrické vedenie VN 220 kV.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Riešené územie sa vyznačuje pomerne vysokou lesnatosťou (54,8 %). Miera ekologickej stability územia je vysoká v severovýchodnej časti, ostatné územie má nižší koeficient ekologickej stability. Ako ekologicky významné segmenty možno definovať prírodné aj niektoré poloprírodné prvky, na ktoré sa môžu viazať ekostabilizačné funkcie:

- tok Nitry so sprievodnou a brehovou vegetáciou
- menšie vodné toky – Breziansky potok, Rysný potok, Čierny potok, Porubský potok, toky Chvojníca, Zlatná so sprievodnou a brehovou vegetáciou
- vodná plocha – vodná nádrž Brezany

- lesné porasty – najmä v existujúcich a navrhovaných biocentrách a biokoridoroch; ochranné lesy
- extenzívne využívané trvalé trávne porasty – lúky a pasienky
- mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Riešené územie nezasahuje do súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Výhľadovo (v 2. etape) sa na doplnenie do zoznamu území európskeho významu Natura 2000 uvažuje s ÚEV Žiar s rozlohou 913,3 ha.

Nenachádzajú sa tu žiadne územia ochrany prírody, vyhlásené podľa Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a ani žiadne chránené stromy. Najbližšie chránené územie je NPR Vyšehrad v k.ú. Jasenovo, Vyšehradné, Solka (Nitrianske Pravno). V zmysle uvedeného zákona platí na celom riešenom území 1. stupeň územnej ochrany (všeobecná ochrana). V zmysle ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja v k.ú. Nedožery navrhujeme nové chránené územie - prírodnú pamiatku (PP) Niva Nitry. Dôvodom pre ochranu je druhová ochrana živočíchov. V súčasnosti tu žijú viaceré pozoruhodné druhy poukazujúce na svojrázny vývoj vodnej fauny.

Podľa aktualizovaného Programu starostlivosti o mokrade na Slovensku na roky 2008 – 2014 a Akčného plánu na roky 2008 – 2011 je v riešenom území do zoznamu lokálne významných mokradí zaradená mokraď Vodná nádrž Brezany a prítok s rozlohou 30000 m².

Na lúkach v dotyku s lesnými porastmi východne a severovýchodne od zastavaného územia obce sú evidované biotopy európskeho významu Lk1 nížinné a podhorské kosné lúky a biotopy národného významu Lk3 mezofilné pasienky a spásané lúky. V lesných porastoch na severovýchode katastrálneho územia sa nachádzajú lesné biotopy európskeho významu Ls1.2 Dubovo-brestovo jaseňové nížinné lužné lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy a Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Podľa RÚSES okresu Prievidza a ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja sa v kontakte s riešeným územím nachádza biocentrum regionálneho významu:

- **RBc (178) Vyšehrad** – biocentrum predstavujú zalesnené svahy pohoria Žiar s prevahou bučín až po ich vrcholovú časť. V NPR Vyšehrad (nezasahuje do riešeného územia) je chránená lesostepná vegetácia a zriedkavé druhy hmyzu. V tangenciálnej polohe vedie biokoridor podhorím Žiaru. Biocentrum plní svoje funkcie, nie sú potrebné ďalšie zásahy; navrhujeme len jeho rozšírenie tak, aby sa dostalo do kontaktnej polohy s navrhovaným biokoridorom miestneho významu MBk Rysný potok.

Biocentrum regionálneho významu predstavuje kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Pri návrhu biocentier sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú 4 biocentrá miestneho významu, ktoré spĺňajú uvedené kritériá:

- **MBc Vodná nádrž Brezany** – biocentrum miestneho významu tvorí vodná plocha a pobrežné brehové porasty, spolu s časťou jaseňovo-jelšového lesného porastu nad vodnou nádržou. Pre zabezpečenie funkčnosti biocentra je potrebné regulovať rekreačné aktivity na vodnej nádrži. Možné sú pobytové aktivity, vylúčiť treba obostavovanie nádrže trvalými objektmi, chatami.
- **MBc Nad Rysnom** – biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast s prevahou duba na svahoch výbežku pohoria Žiar po kontaktnú polohu s navrhovaným biokoridorom miestneho významu MBk Rysný potok a biokoridorom regionálneho významu RBk Podhorie Žiaru.
- **MBc Močiar** – biocentrum miestneho významu tvorí pramenná oblasť Brezianskeho potoka s okolitými lesnými porastami. Na ďalšie prvky kostry ÚSES je prepojené prostredníctvom MBk Breziansky potok. Biocentrum by malo byť ponechané bez lesohospodárskych zásahov. Okrem plnenia funkcií v systéme ekologickej stability je dôležité zlepšenie jeho retenčnej funkcie, ktorá je dôležitá pri prevencii povodní.
- **MBc Suchá hora** – biocentrum miestneho významu tvorí jadrová časť dubovohrabového lesa na svahoch Suchej hory, pahorkatinného výbežku Hornonitrianskej kotliny. Prostredníctvom interakčného porastov trvalých trávnych prvků v kontakte s biocentrom „Suchá hora“, ako aj s biocentrom „Vodná nádrž Brezany“ zabezpečí zvýšenie ekologickej stability rozsiahleho územia až po zastavané územie obce

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiadúca.

Z RÚSES okresu Prievidza a ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja boli prevzaté návrhy biokoridorov regionálneho významu:

- **RBk Podhorie Žiaru** – biokoridor regionálneho významu vedie okrajom lesného porastu na svahoch pohoria Žiar až po Prievidzu. Biokoridor prepája biocentrá regionálneho významu RBc 178 (Vyšehrad), 177 (Havraní vrch + I. – Fačkovské sedlo), 182 (Bralová skala-Jazvečia skala) v pohoriach Žiar a Malá Fatra. Biokoridor v súčasnosti uspokojivo plní svoje funkcie. Pri lesohospodárskej činnosti je nevyhnutné zachovať jeho kontinuitu.
- **RBk Rieka Nitra** – biokoridor regionálneho významu predstavuje meandrujúci tok Nitry a zahŕňa aj brehové porasty a sprievodné porasty vŕb, topoľov a jelší. Je stanovištom fauny, zabezpečuje prirodzenú závlahu územia a ochranu pôdy pred veternou eróziou. Stresovými faktormi sú znečistenie vody, prechod v blízkosti areálu poľnohospodárskeho družstva, blízkosť trate železnice a štátnej cesty. Potrebne sú systémové výsadby drevín, brehovej kríkovej zelene a krajinárske riešenie prostredia meandrov, eliminovať stresové faktory styku biokoridoru so zastavaným územím obce a s intenzívne obrábanou poľnohospodárskou pôdou. Za týmto účelom je okrem výsadby drevín potrebné vytvoriť širšiu nárazníkovú zónu v rozsahu inundačného územia. Malo by ísť o trvalé trávne porasty, ktoré budú pri povodniach chrániť poľnohospodársku pôdu pred splavovaním.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce terestricko-hydrické biokoridory:

- **MBk Chvojnica** – biokoridor miestneho významu sa navrhuje v smere toku potoka Chvojnica a ďalej až po jeho ústie do Nitry. Zabezpečuje prepojenie s biocentrom regionálneho významu Laziansky háj (v k.ú. Lazany). Súčasťou biokoridoru je široký pás dobre vyvinutej brehovej vegetácie so šírkou do 40 m. Do riešeného územia zasahuje len krátkym úsekom cca 50 m.
- **MBk Porubský potok** – biokoridor miestneho významu sa navrhuje v smere toku potoka a ďalej až po jeho ústie do Nitry. Zabezpečuje prepojenie s biocentrom regionálneho významu Laziansky háj (v k.ú. Lazany). Tok je upravovaný, tečie poľnohospodárskou pôdou a je nedostatočne chránený sprievodnou vegetáciou. Navrhuje sa posilnenie nárazníkového vegetačného pásu po oboch brehoch toku (brehová krovinná zeleň, trvalé trávne porasty).
- **MBk Zlatná** – biokoridor miestneho významu sa navrhuje od prameňa potoka Zlatná a ďalej v smere toku až po jeho ústie do Hrona (biokoridoru nadregionálneho významu). Podobne ako MBk Chvojnica do riešeného územia zasahuje len krátkym úsekom. Biokoridor je funkčný so šírkou 40 – 50 m (tok + sprievodná vegetácia). Špecifické opatrenia sa preto nenavrhujú.

- **MBk Breziansky potok** – biokoridor miestneho významu sa navrhuje v smere toku potoka od jeho pramennej oblasti až po jeho ústie do Nitry (biokoridoru nadregionálneho významu). Na miestny biokoridor vplývajú viaceré stresové faktory: kontakt vodného toku so zastavaným územím (m.č. Brezany) v dĺžke 2 km, kde je tok vedený v upravenom vybetónovanom koryte. V strede dĺžky biokoridoru je potenciálne biocentrum miestneho významu – vodná nádrž. Pozdĺž toku navrhujeme posilnenie sprievodnej drevinovej vegetácie, a to aj v zastavanom území obce.
- **MBk Rysný potok** – biokoridor miestneho významu v smere toku potoka a ďalej až po jeho ústie do Nitry. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím časti Nedožery, kde tečie v upravenom betónovom koryte. Nad lokalitou Pod Rysnom navrhujeme na trvalých trávnych porastoch vyššie zastúpenie rozptýlenej drevinovej vegetácie (mozaikové štruktúry). Úprava biokoridoru je potrebná na dolnom toku, v súlade s návrhom preložky toku s vyústením do Nitry. Tým sa zlepši aj protipovodňová ochrana zastavaného územia časti Nedožery. Tu sa taktiež navrhuje výsadba drevinovej vegetácie.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne ekologické pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- drobné vodné toky, ktoré nie sú klasifikované ako biokoridory miestneho významu
- lesné porasty – najmä ochranné lesy a lesy osobitného určenia, okrem plôch biocentier
- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky na rozhraní zastavaného územia a lesných porastov
- mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou
- plochy verejnej zelene (existujúcej aj potenciálnej), cintorínov v zastavanom území obce

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľstva

V období posledných 150 rokov miestna populácia kontinuálne a pomerne dynamicky rástla. V rokoch 1869 – 1940 počet obyvateľov oboch vtedy ešte samostatných obcí vzrástol 1,5 násobne. K miernemu úbytku dochádza iba v dôsledku vojnových strát počas II. svetovej vojny. Medzi rokmi 1940 – 1948 nastal pokles o 32 obyvateľov.

Počas povojnovej obnovy obce nastáva značný rozvoj, sprevádzanému aj výrazným populačným rastom. V ďalšej dekáde sa však rast vyčerpal a počet obyvateľov stagnuje. V roku 1970 bolo dosiahnuté dovtedajšie maximum na úrovni 1963 obyvateľov. Od 70. rokov dochádza k populačnému poklesu. Napriek zaradeniu obce Nedožery-Brezany medzi strediskové obce, mimoriadna expanzia okresného mesta znemožnila uplatnenie rozvojového potenciálu obce a jej funkcie v strediskovej sústave osídlenia. Obyvateľstvo sa za podpory masívnej bytovej výstavby sťahovalo do Prievidze ako novobudovaného centra. Do roku 1991 poklesol počet obyvateľov obce Nedožery-Brezany o 200 obyvateľov, t.j. 11%. Pokles sa v 90. rokoch zastavil a opäť nadobudol stúpajúcu tendenciu. Prílev obyvateľov sa spočiatku obmedzoval na spätnú migráciu, t.j. na tých, ktorí sa v minulom období z obce odsťahovali do okolitých miest. Dynamika prírastku sa zvýšila najmä v posledných 10 rokoch a v roku 2007 obec dosiahla historicky najvyšší počet obyvateľov – 2072. Tento vývoj je prejavom suburbanizačných tendencií, ktoré sa prejavujú zvýšeným záujmom obyvateľov o bývanie na vidieku v blízkosti miest, s pokojnejším prostredím pre rodinný život. V porovnaní s ďalšími obcami v okolí Prievidze možno konštatovať, že práve obec Nedožery-Brezany má najpriaznivejšie podmienky pre naplnenie suburbanizačného potenciálu. Na rozdiel od južnejšie položených častí okresu je tu vyššia kvalita životného prostredia, obec je navyše veľmi dobre dopravne dostupná a má vybudovanú základnú občiansku vybavenosť. Obec má preto aj do budúcnosti profitovať z migračných prírastkov.

V poslednom období dochádza k preskupovaniu obyvateľstva medzi miestnymi časťami. V priebehu historického vývoja mali vždy Nedožery viac obyvateľov ako Brezany. Najväčší rozdiel bol pred ich zlúčením v roku 1961 (Nedožery: 1048 obyv., Brezany: 884 obyv.). Nová výstavba sa však koncentrovala najmä v časti Brezany, kde plošný rozvoj nie je limitovaný bariérovými prvkami ako v časti Nedožery. Do roku 2001 poklesol počet obyvateľov v časti Nedožery na 892 obyv., no v časti Brezany stúpol na 965 obyv. K ďalšiemu nárastu populácie v časti Brezany došlo po ukončení výstavby bytových domov.

Problém prirodzeného úbytku je dôsledkom razantného poklesu miery natality, čo súvisí s celkovými spoločenskými a sociálnymi zmenami. Z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľstva, vyjadreného prirodzeným prírastkom, resp. úbytkom, je situácia v obci dlhodobo pomerne nepriaznivá. V roku 2008 bol pomer 14 : 31 v prospech zosnulých.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2008

Rok sčítania obyv.	Nedožery	Brezany	Nedožery-Brezany (spolu)
1869	561	524	1085
1880	596	505	1101
1890	683	555	1238
1900	767	620	1387
1910	786	681	1467
1921	828	685	1513
1930	855	734	1589
1940	899	721	1620
1948	852	730	1582
1961	1048	884	1932
1970	–	–	1963
1991	–	–	1767
2001	892	965	1857
2004	–	–	1940
2007	–	–	2072
2008	–	–	2067

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Vlastivedný slovník obcí na Slovensku

Z analýzy mechanického pohybu obyvateľov za obdobie vyplýva, že bilancia je pozitívna. V roku 2004 bolo migračné saldo 33 obyvateľov, v roku 2008 12 obyvateľov v prospech prisťahovaných.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov z roku 2008 dosahuje hodnotu 69, pričom od roku 2001 sa mierne znížil (73). Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia

	2001	2008
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1857	2067
z toho muži	923	1027
z toho ženy	934	1040
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	312	336
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	1116	1245
z toho muži		680
z toho ženy		565
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	429	486

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad 2008

V budúcnosti predpokladáme ďalšie posilňovanie rozvojových impulzov z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dopravnou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Nedožery-Brezany spĺňa.

Skladba obyvateľov podľa národnosti, vierovyznania, vzdelania

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby homogénne – 97 % obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti. Iné národnosti sú zastúpené max. 5 obyvateľmi.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	maďarská	rómska	česká	iná
	1801	2	5	3	46

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Až 84,3% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Od roku 1991, kedy tento podiel predstavoval 79,57%, sa zvýšil o 4,73 perc. bodu. Ide o prejav všeobecnej tendencie príklonu obyvateľstva k majoritnému vyznaniu, najmä z radov pôvodne nábožensky nevyprofilovaného obyvateľstva. Podiel obyvateľov bez vyznania je 9,8 % a s nezisteným vyznaním 5,1 %. Oproti roku 1991 sa však podiel obyvateľov s nezisteným vyznaním výrazne znížil (zo 16,2 % na 5,1 %).

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Rímsko-katolícke	Evanjelické	Gréckokatolícke	bez vyznania	nezistené
	1560	10	1	182	95

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva dosahuje priemerné hodnoty, v porovnaní s inými vidieckymi obcami až mierne nadpriemerné hodnoty. Vysokoškolsky a stredoškolsky vzdelané obyvateľstvo predstavuje 54% z celkového počtu obyvateľov. Učňovské vzdelanie majú len 3% obyvateľov, vysokoškolské vzdelanie 12% obyvateľov, pričom prevláda pedagogické, ekonomické a stavebné zameranie.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Dosiahnuté vzdelanie	počet
Základné	491
Učňovské	30
Stredoškolské	487
Vysokoškolské	131

Zdroj: PHSR obce

Ekonomická aktivita obyvateľov

Monoodvetvová hospodárska základňa založená na ťažbe nerastných surovín, energetike a odvetvovo úzko špecializovaných podnikoch ťažkého priemyslu je príčinou hlbokých štrukturálnych problémov regiónu. Región horného Ponitria od začiatku procesu hospodárskej transformácie patril k regiónom s vysokou mierou nezamestnanosti. Počet nezamestnaných prudko stúpol začiatkom 90. rokov. Nezamestnanosť sa zvýšila po útlme baníctva a súvisiacom úpadku energetického a ťažkého priemyslu. Neskôr sa situácia v okrese Prievidza stabilizovala a miera nezamestnanosti začala klesať, stále však patrila medzi najvyššie v Trenčianskom kraji.

V roku 2001 bolo v obci Nedožery-Brezany nezamestnaných 14% ekonomicky aktívnych obyvateľov, do roku 2008 nastal pokles pod úroveň 10%. Po prepuknutí hospodárskej krízy došlo k opätovnému nárastu nezamestnanosti.

Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 51,7% (celoštatný priemer je 48,2%). V obci je spolu vytvorených asi 200 stálych pracovných miest, z toho väčšina pripadá na malých podnikateľov a samostatne zárobkovo činné osoby. Najväčším zamestnávateľom je PD Horná Nitra, ktoré má v obci 80 zamestnancov. V čase najväčšieho rozkvetu v 80. rokoch však PD malo až 1700 zamestnancov. Ostatné subjekty majú do 20 zamestnancov: Agro – 10 zam., Šport motel – 15 zam., Jednota: 12 zam., ZŠ+MŠ: 30 zam., obecný úrad: 6 zam., zhodnocovanie odpadov: 10 zam.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 318 obyvateľov, v súkromnom sektore 469 obyvateľov. Za prácou odchádzalo 539 obyvateľov, čo z počtu pracujúcich predstavovalo až 73,6%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním najmä do Prievidze, v menšej miere aj do Bojníc, Novák, Pravenca.

Ekonomická aktivita obyvateľov v roku 2001

Počet ekonomicky aktívnych osôb	960
z toho muži	531
z toho ženy	429
Počet pracujúcich	729
z toho muži	425
z toho ženy	304
Počet nezamestnaných	135
z toho muži	86
z toho ženy	49

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Ochrana pamiatok

V obci Nedožery-Brezany sú viaceré kultúrno-historické pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

- gotický kostol sv. Heleny a Krísta Kráľa z čias okolo r. 1409, zbarokizovaný r. 1666 a 1748, novšia časť pristavaná z južnej strany r. 1938 (č. v ÚZPF 819/0, k.ú. Brezany)
- obytný dom a sypáreň – 1-podlažný dom, 2-podlažná sýpka (č. v ÚZPF 1756/1,2, k.ú. Nedožery)
- kaplnka Panny Márie, zo zač. 19. storočia, klasicistická (č. v ÚZPF 845/0, k.ú. Nedožery)
- pamätná tabuľa Benedikta z Nedožíer z r. 1933 (č. v ÚZPF 916/0, k.ú. Nedožery)

Nesporné architektonické a kultúrno-historické hodnoty majú aj ďalšie pamiatky:

- fara neskororenesančná, z rokov 1680 – 1700
- tradičná ľudová architektúra, najmä na uliciach V. B. Nedožerského, M. Rázusa, Hviezdoslavova

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V rokoch 1983-1991 sa nachádzala v časti Nedožery v lokalite Kráčiny skládka TKO, ktorá bola v správe TEZAS Prievidza. Skládka mala regionálny význam a bol sem deponovaný odpad z Prievidze a okolitých obcí. Skládka je rekultivovaná a opustená. V súčasnosti je lokalita vlastníctvom spoločnosti Urbár pozemkové spoločenstvo Nedožery. V dôsledku nedostatočného vyprázdňovania zbernej nádrže na priesakovú kvapalinu a priesaku z telesa skládky pravdepodobne dochádza k znečisteniu blízkeho povrchového toku, ktorý je vzdialený od skládky cca 10 m.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V území riešenom v hodnotenej dokumentácii je stav životného prostredia priaznivý a koncentrácia stresových faktorov je pomerne nízka. Napriek tomu sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridoru regionálneho významu (Nitra) ohrozujú strety so stresovými

faktormi – líniovými stavbami technickej a dopravnej infraštruktúry (najmä cesta I. triedy, elektrické vedenia VN, VTL plynovod), ktoré vedú dnom kotliny. Funkčnosť biokoridorov miestneho významu ohrozuje prechod Brezianskeho potoka a Rysného potoka zastavaným územím obce a odprírodnený charakter ich korýt.

- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie povrchovej vody, podzemnej vody a pôdy v dôsledku znečistenia ovzdušia, intenzívnej poľnohospodárskej výroby a úniku splaškových vôd. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú lesné monokultúry pre hospodárske využitie (ťažba drevnej hmoty). Rozsiahle lesné plochy v pohoriach Strážovské vrchy, Vtáčnik, Žiar sa vyznačujú vysokým imisným zaťažením v dôsledku znečistenia ovzdušia exhalátmi. Na území LZ Prievídzka bolo zaznamenané chradnutie bučín, ktoré sa vyskytuje celoplošne a je sprevádzané nekrózami kôry. Najintenzívnejšie napadnutie nekrózami kôry sa vyskytuje v monokultúrach buka I. vekovej triedy vo výške 700–900 m.n.m.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Ohrozujúcim faktorom je vznik devastovaných, zaburinených plôch v zastavanom území alebo v jeho bezprostrednom okolí, ako aj rekultivovaná skládka v lokalite Kráčiny, z ktorej sa predpokladajú úniky znečistenia do pôdy a Rysného potoka. Problémom je spaľovanie biologického odpadu zo záhrad namiesto kompostovania. Absencia splaškovej kanalizácie predstavuje riziko nelegálneho vypúšťania splaškových vôd do vodných tokov. Kvalitu životného prostredia ohrozujú miestne stredné zdroje znečistenia ovzdušia.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Koncept územného plánu obce Nedožery-Brezany nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi:

- návrh obchvatu obce - odklonením tranzitnej dopravy sa eliminuje znečistenie hlukom a splodinami a súčasne sa zvýši bezpečnosť obyvateľov
- návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, vytvorenie dopravných okruhov
- návrh chýbajúcich chodníkov a cyklotrás - pozitívne ovplyvní bezpečnosť peších účastníkov cestnej premávky a prispeje k zvýšeniu atraktivity územia z hľadiska cestovného ruchu

- návrh výstavby kanalizácie s napojením na čistiareň odpadových vôd v Prievidzi – zlepši hygienické podmienky a zvýši komfort obyvateľov
- návrh zokruhovania vetiev miestneho vodovodu a výstavby vodovodu v nových uliciach – zvýši sa spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou
- riešenie povodňovej ochrany zastavaného územia – eliminuje riziko škôd na majetku a ohrozenia života obyvateľov

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2025 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 2374 vo variante A, resp. na 2424 vo variante B, zo súčasnej úrovne 2067 obyvateľov.

Riešenie reflektuje narastajúci záujem o bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov v obci. Podporuje ho aj trend sústavného rastu počtu obyvateľov. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta Prievidza, sa obec Nedožery-Brezany stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Obec zaznamenala v posledných 10 rokoch pozitívne migračné saldo. Od roku 2001 do roku 2008 vzrástol počet obyvateľov o viac ako 200. Pri zachovaní tejto dynamiky bude cieľový počet obyvateľov dosiahnutý za 14 rokov.

V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu miestnej komunity. Nárast miestnej populácie však nebude natoľko výrazný, aby spôsobil rozvrat tradičnej vidieckej komunity, ktorý je možné pozorovať vo viacerých prekotne sa rozvíjajúcich obciach suburbánneho pásma veľkých miest (hlavne v okolí Bratislavy).

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu bytových jednotiek 155 vo variante A; vo variante B je kapacita vyššia o 28 bytových jednotiek.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
2	10	I.
3	23	I.
4	36	II.
5	30	II.
7	15	I.
8	13	I.
9	16	I.
10	4	I.
13 – len variant B	16	II.
14 – len variant B	12	II.
prieluky (Brezianska ul.)	8	I.
Variant A spolu	155	
Variant B spolu	183	

Plánovaný rozvoj obce posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, výrobné aktivity sa môžu koncentrovať v existujúcich výrobných areáloch, ktoré majú dostatočné rezervy pre intenzifikáciu.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných podmienok (regulatívov) pre priemyselnú a živočíšnu výrobu v existujúcich areáloch i celom zastavanom území, ktoré predídú potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného a obytného prostredia.

V súvislosti s predpokladom rastu počtu obyvateľov sa navrhuje dobudovanie občianskej vybavenosti a jej koncentrácia v hlavnom uzlovom priestore, definovanom ako centrálna zóna obce. Týmto opatrením sa zabezpečí optimálna pešia dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti celooobecného významu pre všetkých obyvateľov. Regulačné podmienky však umožňujú umiestňovať drobné prevádzky obchodu a služieb (do istého rozsahu zastavaných plôch) aj v iných častiach obce.

Zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb prinesú návrhy v oblasti nekomerčnej občianskej vybavenosti. Odporúča sa postupne uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov – základnej školy, materskej školy a polyfunkčného objektu obecného úradu a vybudovať opatrovateľské zariadenie (penzión) pre seniorov.

Počíta sa tiež s revitalizáciou verejných priestranstiev v centrálnej zóne obce, s výsadbou zelene a s výstavbou rozptylových plôch a chodníkov, doplnením detských atrakcií. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a k zdravému patriotizmu. Rozšírenie športového areálu a vytvorenie ďalších možností pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov, rekreáciu v krajine bude mať pozitívne sociálne dopady.

Navrhované riešenie predpokladá zvýšenie stavebnej aktivity v obci. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti územia. Je v rozpore s tendenciou populačného prírastku, zaznamenávaného v obci v posledných rokoch.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Nová zástavba je plánovaná mimo zosuvných území. Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyvolá žiadne priame ani nepriame vplyvy tohto druhu.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie konceptu územného plánu obce Nedožery-Brezany počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné funkcie. Pre výrobné aktivity sú stanovené regulatívy – napr. živočíšna výroba je prípustná iba v jednom z dvoch existujúcich hospodárskych dvorov, pričom je stanovená maximálna prípustná kapacita chovu. Podmienky pre drobnochov sú presne definované aj pre ostatné zastavané územie.

Záväzné regulatívy pre existujúce hospodárske dvory a výrobné areály zaraďujú medzi zakazujúce (nepřípustné) funkčné využívanie ťažkú priemyselnú výrobu s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, čím garantujú ochranu kvality ovzdušia a všeobecne kvalitu životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Navrhujú sa opatrenia a stavby na zlepšenie ochrany zastavaného územia pred povodňami. Na Brezijskom potoku zahŕňajú navrhované preventívne opatrenia úpravu manipulačného poriadku vodnej nádrže, zachovanie voľného retenčného priestoru (trvalé trávne porasty s vylúčením výstavby rekreačných a iných stavieb), v kombinácii s krajinnoekologickými opatreniami

v celom povodí. Navrhujú sa úpravy rieky Nitra a Rysného potoka, vrátane riešenia kritického úseku na dolnom toku Rysného potoka jeho preložkou s priamym vyústením do rieky Nitra. Za týmito rozvojovými plochami sa navrhuje odvodňovací rigol, ktorý odkloní svahové a spodné vody mimo zastavané územie a plochy navrhovanej zástavby.

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane podzemných a povrchových vôd. Ide o návrh výstavby splaškovej kanalizácie v celej obci, vrátane nových rozvojových plôch.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V koncepte územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov (orba po vrstevnici, zvýšenie podielu viacročných krmovín a ozimín na ornej pôde a zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy), ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách. Navrhuje sa odstránenie starej environmentálnej záťaže - úplná rekultivácia skládky odpadu v lokalite Kráčiny.

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Na väčšine z nich dôjde k záberom poľnohospodárskej pôdy (prevažne ornej pôdy, v menšej miere aj záhrad a trvalých trávnych porastov). Ide o poľnohospodársku pôdu nižšej, 6. skupiny kvality. Navrhuje sa tiež využitie nadmerných záhrad rodinných domov v rámci zastavaného územia a ďalších zvyškových plôch poľnohospodárskej pôdy, ktoré sa v súčasnosti neobrábajú. Zábery pôdy sú diferencované vo variantoch A a B, pričom celková plocha navrhovaných záberov je vo variante B vyššia o 2,79 ha. Rozsah záberov je presne vyčíslený v kapitole I.1, v časti B. tejto správy o hodnotení.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by zrejme neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepcného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Vzhľadom k tomu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny sa viažu na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a do týchto plôch činnosti a stavby podľa územného plánu obce Nedožery-Brezany nezasahujú, negatívne vplyvy na faunu a flóru sa nepredpokladajú.

Na ochranu vodnej fauny sa v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii v súlade s ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja navrhuje nové chránené územie - prírodná pamiatka (PP) Niva Nitry. Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispieje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom priestorového fixovania navrhovanej hrany urbanistickej štruktúry (pozdĺž navrhovaných rozvojových plôch) a izolovanie výrobnoskladových areálov od okolitého obytného územia. Regulatívy požadujú dostatočnú štrukturálnu členitosť a druhovú rôznorodosť líniovej zelene.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Prechod medzi novou zástavbou a poľnohospodárskou krajinou bude zmiernený navrhovanou líniovou zeleňou. Navrhovaný rozvoj nebude mať dopady na časti krajiny, ktoré sú z krajinnostetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových lokalitách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby.

Harmonickému prepojeniu obytného a rekreačného prostredia s okolitou krajinou napomôže návrh plôch pre rekreáciu v krajine - pobytové aktivity pri vodnej nádrži, rozšírenie oddychovo-športovej zóny pri Nitre.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V blízkosti navrhovaného chráneného územia (PP Niva Nitry) ani výhľadového chráneného územia (ÚEV Žiar) sa nenavrhujú žiadne zámery.

V územnoplánovacej dokumentácii sú plne rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne (RÚSES), pričom pre zlepšenie jeho funkčnosti boli v krajinnoeekologickom pláne obce (v rámci prieskumov a rozborov k ÚPN) navrhnuté aj adekvátne prvky miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadňované pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorínov
- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- pásmo hygienickej ochrany areálu PD Horná Nitra so živočíšnou výrobou
- ochranné, prístupové pásmo vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, potrubia vysokotlakového a strednotlakového plynovodu, regulačné stanice, potrubia vodovodu a kanalizácie

- ochranné pásma ciest I. a III. triedy (platia mimo zastavaného územia)
- ochranné pásmo železnice

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva. V záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie je osobitne zdôraznená nielen požiadavka zachovania národných kultúrnych pamiatok evidovaných v ÚZPF, vyplývajúca z pamiatkového zákona (gotický kostol sv. Heleny a Krísta Kráľa, obytný dom so sypárňou, kaplnka Panny Márie, pamätná tabuľa Benedikta z Nedožier), ale požaduje sa tiež zachovanie ďalších objektov s pamiatkovými, architektonickými a kultúrnymi hodnotami, tradičnej ľudovej architektúry, ktorá je dôležitá pre udržanie historickej kontinuity a identity obce.

Za účelom udržania vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby 2 nadzemné podlažia pre obytné územie; 4 nadzemné podlažia sú povolené len pre vymedzenú centrálnu zónu obce.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa konceptu územného plánu obce Nedožery-Brezany nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb navrhovaných v koncepte územného plánu obce Nedožery-Brezany neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie

však boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 705/2002 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Vyhláška č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia
- Vyhláška č. 410/2003 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. (vodný zákon)
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 454/2007 Z. z.
- Vyhláška č. 24/2003 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch
- Vyhláška č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch
- Vyhláška č. 284/2001 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Vyhláška č. 409/2002 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 339/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu
- Zákon č. 596/2002 Z. z. – úplné znenie zákona č. 272/1994 Z.Z. o ochrane zdravia ľudí

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Nedožery-Brezany, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Príkladom kompenzačných opatrení vo vzťahu k novým rozvojovým zámerom, navrhnutým v územnom pláne obce, je vytvorenie fixačného pásu ochrannej líniovej zelene medzi navrhovanou hranou urbanistickej štruktúry a okolitou krajinou. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a mimo území navrhovaných na ochranu.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. V oblasti environmentálnej infraštruktúry

- Vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci, vrátane napojenia na čistiareň odpadových vôd
- Vybudovanie odvodňovacieho rigolu na ochranu zastavaného územia obce a navrhovanej zástavby
- Protipovodňové úpravy na rieke Nitra a Rysnom potoku, vrátane preložky dolného toku Rysného potoka s protipovodňovou hrádzou
- Opatrenia na zachovanie a zlepšenie protipovodňovej funkcie vodnej nádrže na Brezianskom potoku

2. V oblasti dopravnej infraštruktúry

- Vybudovanie obchvatu obce (nová trasa cesty I. triedy I/64)
- Vybudovanie cykloturistických trás – regionálnej cyklotrasy Prievidza – Nitrianske Pravno a miestnych cyklotrás
- Dobudovanie peších chodníkov pozdĺž prieťahu ciest III. triedy zastavaným územím obce a pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií
- Homogenizácia ciest I. a III. triedy v stanovenom šírkovom usporiadaní

3. Vybrané ekostabilizačné opatrenia

- Vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov, zatrávnených a ponechané na sukcesiu za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- Obnova mokradí a vlhkých lúk v pôvodných lokalitách pozdĺž Nitry
- Vylúčiť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- Výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov

- Kompletizácia zelene s izolačnou funkciou pozdĺž prieťahu cesty I. triedy zastavaným územím obce – na verejných priestranstvách a v predzáhradkách
- Výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných súboroch
- Revitalizácia / výsadba zelene na verejných priestranstvách
- Revitalizácia a dosadba líniovej zelene pozdĺž Brezianskeho potoka
- Úplná rekultivácia skládky v lokalite Kráčiny pri Rysnom potoku

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pod pojmom kritérium rozumieme ľubovoľnú charakteristiku, ktorá je z hľadiska dopadu na životné prostredie relevantná.

Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana ekologicky významných segmentov krajiny
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja krajinným a topografickým podmienkam
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného ÚSES-u
 - integrácia prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti

- príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
- rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete
 - hustota obyvateľov v zastavanom území

Uvedené kritériá reflektujú princípy udržateľného rozvoja sídelných štruktúr – princípy Ecocity, ktoré boli čiastkovými výstupmi rovnomenného výskumného projektu.

2. Porovnanie variantov

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálnych území obce Nedožery-Brezany v rozsahu zastavaného územia obce a plôch mimo zastavaného územia. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepcne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti.

Riešenie v predkladanom koncepte územného plánu obce Nedožery-Brezany je prezentované v 2 variantoch (variant A, variant B). Grafická časť dokumentácie je spracovaná v samostatných výkresoch pre každý variant.

Varianty A a B sa vzájomne odlišujú len rozsahom plôch určených na výstavbu. Variant A počíta s cieľovým počtom 2374 obyvateľov, variant B predpokladá vyššiu dynamiku rozvoja s cieľovým počtom 2424 obyvateľov. Z tohto dôvodu sú vo variante B okrem plôch totožných s variantom A vymedzené ďalšie 2 rozvojové plochy na západnom okraji miestnej časti Nedožery. Ostatné časti dokumentácie, vrátane regulatívov pre jednotlivé regulačné bloky a krajinnoekologické komplexy, sú v oboch variantoch identické.

Riešenie počíta predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta Prievidza, sa obec Nedožery-Brezany stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre bytovú výstavbu sú vytvorené podmienky pre naplnenie tohto potenciálu a pre uspokojenie značného záujmu o bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Rozvojové plochy vymedzené v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu bytových jednotiek 155 vo variante A; vo variante B je kapacita vyššia o 28 bytových jednotiek.

Súčasná funkčná zónovanie obce hodnotená územnoplánovacia dokumentácia plne rešpektuje. Intenzifikáciu využitia pripúšťa v rámci záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Predpokladá a odporúča tiež postupnú reštrukturalizáciu zástavby v centrálnej zóne obce posilnením občianskej vybavenosti

(predovšetkým komerčných prevádzok obchodu a služieb). Tým dôjde k premene tejto časti na zmiešané územie – polyfunkčnú centrálnu zónu obce. Ďalšie návrhy prinesú zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb (návrh rekonštrukcie a modernizácie verejných budov, vybudovanie opatrovateľského zariadenia pre seniorov).

Pre rekreačno-športové aktivity slúži kompaktná zóna v miestnej časti Nedožery, ktorá sa navrhuje rozšíriť o nevyužívané plochy pri cvičnom ihrisku. Extenzívne rekreačné aktivity v krajine sa budú rozvíjať prostredníctvom pešej turistiky, cykloturistiky (navrhujú sa viaceré nové cyklotrasy). Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, navrhovaná intenzifikácia existujúcich výrobných areálov by mala priniesť posilnenie hospodárskej základne obce.

V porovnaní s nulovým variantom sa vo variantoch A a B predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Diferenciácia variantov je založená na scenároch rôznej dynamiky rozvoja obce. Tieto sú podmienené najmä externými faktormi – celkovou hospodárskou situáciou v rámci SR a regiónu, intenzitou suburbanizačných procesov. Ich charakteristickou črtou je, že ich nie je možné dopredu presne predvídať a miestna samospráva ich ani nemôže výraznejšie ovplyvniť. Odporúčame, aby bola obec pripravená aj na scenár vyššej dynamiky rozvoja, to znamená preferenciu variantu B. V prípade zvolenia variantu A pri pokračovaní súčasnej dynamiky rastu počtu obyvateľov obce (+200 obyvateľov za 8 rokov) alebo jej ďalšej akcelerácii, by sa muselo pristúpiť k vypracovaniu doplnkov územnoplánovacej dokumentácie, pričom kumuláciou viacerých doplnkov nových území pre bytovú výstavbu by mohlo dôjsť k narušeniu optimálnej urbanistickej koncepcie ad-hoc riešeniami, s možnými negatívnymi dôsledkami na kvalitu životného prostredia, funkčno-prevádzkové vzťahy a pod. V prípade realizácie variantu B je nevyhnutnou podmienkou výstavby v rozvojových plochách č. 13 a 14 realizácia protipovodňových opatrení (preložka Rysného potoka, vybudovanie odvodňovacieho rigolu), ktoré budú chrániť aj existujúcu zástavbu pred povodňami a svaňovými vodami.

Z celkového porovnania variantov, vrátane nulového variantu vyplýva, že variant B predstavuje najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR / Esprit, 2002, 344 s.
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Krajinnoekologický plán obce Nedožery-Brezany, 2010
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nedožery-Brezany
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013
- Program odpadového hospodárstva obce Nedožery-Brezany do roku 2005
- Projekt pre územné rozhodnutie: Kanalizácia a napojenie obcí do ČOV Prievidza. Hycoprojekt Bratislava, 2006
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Prievidza, Banská Štiavnica : Ekotrust, 1994
- Zámer EIA: Zariadenie na zber odpadov, Nedožery-Brezany: Ekosolid 2009
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2005, MŽP SR a SAŽP, 2005.
- Územný plán mesta Prievidza
- Územný plán obce Lazany, 2007
- Územný plán obce Nitrianske Pravno, 2009
- Územný plán sídelného útvaru Nedožery-Brezany, Urbion Bratislava, 1976
- Územný plán VÚC Trenčianskeho kraja v znení zmien a doplnkov z r. 2004, A-Ž Projekt, 1998

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Nedožery-Brezany, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach. Ďalej sme vychádzali z výsledkov vlastného výskumu na tému udržateľného rozvoja sídiel, uskutočneného v rámci medzinárodného výskumného projektu Ecocity. Prehľad použitých publikovaných prác:

- Coplák, Jaroslav – Komrska, Jan: Úloha zelene v koncepcii udržateľného rozvoja miest – teoretické východiská a ich overovanie na modelových územiach. In: Trajektórie územného rozvoja. - Bratislava : Road, 2006. - ISBN 978-80-88999-31-7. – s. 390-425.
- Coplák, Jaroslav: Koncepčný rámec projektu Ecocity. In: Alfa Spectra, roč. 7, č. 2, s. 3-18, 2003.
- Coplák, Jaroslav a kol.: Plánovanie ekologických sídlisk. Bratislava : Road, 2009, 132 s., ISBN 978-80-88999-37-9
- Coplák, Jaroslav – Komrska, Jan: Ecocity – príspevok ku koncepcii udržateľného rozvoja. In: Životné prostredie, roč. 37, č.3, s.136-140, 2003.
- Coplák, Jaroslav – Koskiahio, Briitta: Catalogue of Criteria for Sustainable Urban Development (Katalóg kritérií pre udržateľný rozvoj miest). In: Planning Sustainable Settlements. - Bratislava : STU, 2003. s. 64-76
- Princípy Ecocity. Dostupné na: <www.ecocity.szm.sk>

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.).

Už v zadaní pre spracovanie Územného plánu obce Nedožery-Brezany a aj v ďalšej etape, pri príprave konceptu, bol deklarovaný cieľ zohľadňovať požiadavky ochrany životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia – aplikovať relevantné princípy Ecocity, ktoré smerujú k naplneniu ideálu udržateľného rozvoja urbanistických štruktúr.

Riešenie navrhované v územnoplánovacej dokumentácii sa zameriava na rozvoj obytnej funkcie, dbá však na vyváženosť rozvoja ďalších urbanistických funkcií. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta Prievidza, sa obec Nedožery-Brezany stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre bytovú výstavbu sú vytvorené podmienky pre naplnenie tohto potenciálu a pre uspokojenie značného záujmu o bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Rozvojové plochy vymedzené v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu bytových jednotiek 155 vo variante A; vo variante B je kapacita vyššia o 28 bytových jednotiek.

Súčasná funkčná zónovanie hodnotená územnoplánovacia dokumentácia plne rešpektuje. Intenzifikáciu využitia pripúšťa v rámci záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Predpokladá a odporúča tiež postupnú reštrukturalizáciu zástavby v centrálnej zóne obce posilnením občianskej vybavenosti. Ďalšie návrhy prinesú zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb.

Pre rekreačno-športové aktivity slúži kompaktná zóna v miestnej časti Nedožery, ktorá sa navrhuje rozšíriť o nevyužívané plochy pri cvičnom ihrisku. Extenzívne rekreačné aktivity v krajine sa budú rozvíjať prostredníctvom pešej turistiky, cykloturistiky. Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, navrhovaná intenzifikácia existujúcich výrobných areálov by mala priniesť posilnenie hospodárskej základne obce.

Koncept územného plánu obce Nedožery-Brezany navrhuje odstránenie deficitov technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov): vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci s napojením na čistiareň odpadových vôd, vybudovanie peších chodníkov pozdĺž prieľahu cesty III. triedy územím obce a pozdĺž navrhovaných obslužných komunikácií. Preferuje rozvoj udržateľných druhov dopravy – cyklistickej a pešej a vytvára pre ne vhodné podmienky. V súlade s ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja navrhuje vybudovanie obchvatu – novú trasu cesty I. triedy I/64, čím sa odkloní tranzitná doprava mimo zastavané územie obce.

Územnoplánovacia dokumentácia predkladá návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre obe katastrálne územia – k.ú. Nedožery, k.ú. Brezany. Vytvára kostru ekologickej stability, dopĺňa prvky miestneho územného systému ekologickej stability, navrhuje vysadenie a revitalizáciu líniovej zelene s ekologickou, hygienickou i estetickou funkciou, obnovu mokradí a vlhkých lúk v pôvodných lokalitách pozdĺž Nitry a tzv. nárazníkových pozdĺž ďalších vodných tokov, definuje podmienky na ochranu lokálne významnej mokrade, navrhuje úplnú rekultiváciu skládky odpadu v lokalite Kráčiny, revitalizáciu verejných priestranstiev. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry a jej dominánt (o.i. definovaním maximálnej výšky zástavby). Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, vo všeobecnosti prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Tieto návrhy sú zapracované aj do záväznej časti dokumentácie.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 sa predpokladá rast miestnej populácie na 2374 obyvateľov (podľa variantu A), resp. na 2424 obyvateľov (podľa variantu B). Tento predpoklad je opodstatnený vzhľadom k očakávanej ekonomickej stabilizácii a ďalšiemu rozvoju regiónu.

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Navrhované riešenie konceptu územného plánu obce Nedožery-Brezany počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody. Pre výrobné aktivity sú stanovené regulatívy, ktoré garantujú ochranu kvality ovzdušia a všeobecne kvalitu životného prostredia v obci.

Navrhované riešenie výraznejšie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Navrhujú sa opatrenia a stavby na zlepšenie ochrany zastavaného územia a navrhovaných obytných ulíc pred povodňami – úpravy toku Nitry a Rysného potoka, odvodňovací rigol na nive Nitry, zásady využitia vodnej nádrže a zlepšenie jej protipovodňovej funkcie, ako aj krajinnоекologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny.

Ekostabilizačné opatrenia znížia eróziu pôdy a eliminujú sa ďalšie faktory ohrozujúce pôdu (zosuvné svahy). Nepriame vplyvy predstavujú predpokladané zábery pôdy. Ide však o poľnohospodársku pôdu nižšej kvality (6. skupiny kvality), navrhuje sa tiež využitie nadmerných záhrad rodinných domov v rámci zastavaného územia a ďalších zvyškových plôch poľnohospodárskej pôdy.

Územnoplánovacia dokumentácia neprináša žiadne zámery, ktoré by zhoršovali životné prostredie, či poškodzovali prírodu a krajinu. Nezasahuje novými činnosťami do prvkov

systému ekologickej stability, naopak, navrhuje nové maloplošné chránené územie PP Niva Nitry.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Nedožery-Brezany bude predstavovať základný koncepčný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, vyhlásenej Nariadením vlády SR č. 149/1998 Z.z., v znení zmien a doplnkov č. 1 z roku 2004 (ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 23.6.2004 uznesením č. 7/2004).

Z celkového porovnania variantov, vrátane nulového variantu vyplýva, že variant B predstavuje najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD. www.ecocity.szm.sk/eia

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

.....

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – Koncept územného plánu obce Nedožery-Brezany je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke

www.ecocity.szm.sk/nb

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Nedožeroch-Brezanoch, 17. 05. 2011

JUDr. Martin Mokry, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)